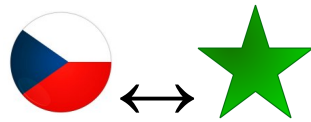

**ČESKO–ESPERANTSKÝ
A
ESPERANTSKO–ČESKÝ
SLOVNÍČEK
LÉČIVÝCH ROSTLIN**

**ĈEĤA–ESPERANTA
KAJ
ESPERANTA–ĈEĤA
VORTARETO
DE
MEDICINAJ VEGETALOJ**

Zdeněk PLUHAŘ

La 5-a versio
2012

Česko-esperantský a esperantsko-český slovníček léčivých rostlin Ĉeĥa-Esperanta kaj Esperanta-Ĉeĥa Vortareto de Medicinaj Vegetaloj

Hlaváček jarní = Printempa adonido

© Zdeněk Pluhař, 2012

Předmluva

Před léty jsem přednášel o významu léčivých rostlin v Klubu esperantistů Praha. Tehdy jsem si připravil pro svou potřebu papírovou lístkovnici s nezbytnými termíny. Až později jsem ten malý slovníček vložil do počítače a během let jej rozšířil a upřesnil. Tudíž předkládaný slovníček není výsledkem práce nějaké skupiny odborníků, ale jedná se o moje vlastní zpracování na základě esperantských a českých zdrojů, jejichž seznam uvádím na následující stránce. Tyto zdroje však jsou, v drtivé většině případů, výsledkem práce odborných kolektivů.

Pro malý rozsah si slovníček nedělá nárok na kompletnost. Zkusil jsem jen sestavit malou pomůcku pro ty, kdo se setkávají s léčivými rostlinami a jejich zpracováním především ve středoevropském prostředí. Léčivky mimoevropského původu jsou uvedeny jen pokud jsou snadno dostupné z dovozu a nebo se dají pěstovat v našich podmínkách. Nechybí ani základní výrazy laboratorní a z oblasti zpracování léčivých rostlin.

V česko-esperantské části je u českých termínů uváděno nejdříve podstatné jméno, přídavné jméno (případně jiný druh slova) na druhém místě. Pokud takovéto řazení je v rozporu s obvyklým českým slovosledem, je na to upozorněno čárkou za příslušným podstatným jménem. Stejný postup je použit pro esperantské termíny v esperantsko-české části slovníčku.

Říjen 2012

Zdeněk Pluhař

Antaŭparolo

Antaŭ jaroj mi prelegis pri la signifo de medicinaj vegetaloj en la Klubo de Esperantistoj en Prago. Tiutempe mi preparis por mia uzo surpaperan sliparon de la necesaj terminoj. Nur pli poste mi enkomputiligis la terminareton kaj dum jaroj iom larĝigis kaj pliprecizigis. Do, la prezentata vortareto ne estas rezulto de laboro de iu grupo de fakuloj, sed temas pri mia propra prilaboro surbaze de la Esperantaj kaj ĉeĥaj fontoj, kies liston mi prezentas sur la sekvanta paĝo. Tamen tiuj fontoj estas, en la decida plejparto da okazoj, labora rezulto de fakaj kolektivoj.

Pro la malgranda amplekso, la vortareto ne povas pretendi la kompletecon. Mi nur provis kompili malgrandan helpilon por tiuj, kiuj renkontas medicinajn vegetalojn kaj ties prilaboron precipe en la mezeŭropa medio. Kuracherboj de la ekstereŭropa deveno estas prezentataj nur tiam, kiam estas facile akireblaj el importo aŭ estas kultiveblaj en eŭropaj klimataj kondiĉoj. Ankaŭ ne mankas la fundamentaj terminoj laboratoriaj kaj el la sfero de prilaborado de medicinaj vegetaloj.

En la ĉeĥa-Esperanta parto estas ĉe la ĉeĥaj terminoj prezentataj unue substantivoj, eventuala adjektiva (aŭ alia) parto dualoke. Se tia vicigo malakordas kun la kutima ĉeĥa sintakso, atentigas pri tiu malakordo komo post la koncerna substantivo. Simila procedo estis uzita por la Esperantaj terminoj en la Esperanta-ĉeĥa parto de la vortareto.

Oktober 2012

Zdeněk Pluhař

Prameny / Fontoj

- CUI Zhiqin (red.). *Ĉina-Esperanta Vortaro pri Medicinaj Vegetaloj*. Shanghai Joint Publishing Co., 2002. 328 p. ISBN 7-5426-1700-1.
- DUCHOŇ, Jiří; KAHOVEC, Jaroslav; KOTYK, Arnošt; OLIVA, Karel. *Doporučení redaktorům odborných a popularizačních časopisů přírodovědeckého zaměření, autorům vysokoškolských i středoškolských přírodovědných učebnic a tvůrcům odborných právních textů s touto tematikou*. 2010. Dostupný z/Akirebla el WWW: http://orion.chemi.muni.cz/doporučení_nazvoslovne_komise.htm
- HERČÍKOVÁ, Heda. *Bylinky císařova ranhojiče*. 1. vyd. Lunarion Praha, 1994. 166 s. ISBN 80-85774-07-0.
- HRON, Josef: *Velký slovník česko-esperantský a esperantsko-český / Granda Vortaro Ĉeĥa-Esperanta kaj Esperanta-Ĉeĥa*. 6. verze, 2007: Dostupný z/Akirebla el WWW: <http://www.esperanto.wz.cz/>
- KORBELÁŘ, Jaroslav; ENDRIS, Zdeněk; KREJČA, Jindřich. *Naše rostliny v lékařství*. Avicenum – Zdravotnické nakladatelství, Praha, 1970. 500 s.
- MEJSTŘÍK, Vladimír (red.). *Slovník spisovné češtiny pro školu a veřejnost*. 4. vyd. Nakladatelství Academia, Praha, 2007. 648 s. ISBN 978-80-200-1446-7.
- MIČÁNKOVÁ, Marie; LEJNAR, Jan. *Rostliny v léčbě, kuchyni a kosmetice*. 1. vyd. SEVT Praha, 1991. 176 s. ISBN 80-7049-015-2.
- PLUHAŘ, Zdeněk. *Chemický slovník esperantsko-český a česko-esperantský / Ĥemia Vortaro Esperanta-Ĉeĥa kaj Ĉeĥa-Esperanta*. 1. vyd. KAVA-PECH Dobřichovice, 2009. 202 s. ISBN 978-80-87169-10-0.
- VIKIPEDIO, interreta plurlingva enciklopedio kun enhavo laŭ la koncepto de libera verko. Akirebla el: <http://eo.wikipedia.org/wiki/Vikipedio>.
- VOKURKA, Martin; HUGO, Jan aj. *Velký lékařský slovník*. 7. vyd. Jessenius Maxdorf Praha, 2007. 1074 + XVI s. ISBN 978-80-7345-130-1.
- WARINGHIEN, Gaston; GONINAZ, Duc Michel (red.): *Plena Ilustrita Vortaro de Esperanto 2005*. 1-a eld.: Sennacieca Asocio Tutmonda Paris, 2005. 1268 p. ISBN 2-9502432-8-2.

Zkratky použité ve slovníčku Mallongigoj uzitaj en la vortareto

<i>zkr. / mll</i>	<i>znamená / signifas</i>
<i>arĥ.</i>	arĥaika Esperanta termino (= zastaralý esperantský termín)
<i>ekz.</i>	ekzemple (= například)
<i>evi</i>	evitinda Esperanta termino (= nevhodný esp. termín)
<i>lat.</i>	latina termino / latinský termín
<i>lid.</i>	lidový výraz (= popola neoficiala termino)
<i>mll</i>	mallongigo (= zkratka)
<i>např.</i>	například (= ekzemple)
<i>(ntr)</i>	netransitiva verbo (= nepřechodné esperantské sloveso)
<i>resp.</i>	respektive
<i>sin.</i>	sinonimo (de Esperanta termino)
<i>sist.</i>	Esperanta termino laŭ la sistema nomenklaturó (= esperantský termín podle systematického názvosloví)
<i>slang.</i>	slanga termino / slangový termín
<i>sp.</i>	species, druh / specio
<i>subsp.</i>	subspecies, poddruh / subspecio
<i>syn.</i>	synonymum (českého termínu)
<i>syst.</i>	český termín podle systematického názvosloví (= ĉeĥa termino laŭ la sistema nomenklaturó)
<i>t.e.</i>	tio estas (= to jest)
<i>tj.</i>	to jest (= tio estas)
<i>(tr)</i>	transitiva verbo (= přechodné esperantské sloveso)
<i>var.</i>	varieta / (kultur)vario
<i>vd</i>	vidu (= viz(te))
<i>všeob.</i>	všeobecně (= ĝenerale en la ĉeĥa teksto)
<i>zast.</i>	zastaralý český termín (= arĥaika ĉeĥa termino)
<i>zkr.</i>	zkratka (= mallongigo)

Pri la aŭtoro

Zdeněk PLUHAŘ, *1936 en Jičín (Ĉeĥio, nordorienta Bohemio). Inĝ. pri ĥemio, diplomo 1960 en Ĥemia Fakultato de Slovaka Tehnika Universitato en Bratislava (Slovakio), la post-diploma studo de instrumentaj ĥemi-analizaj metodoj finita en la sama fakultato 1984. Dum sia kariero li laboris en la industrio de sterkaĵoj kiel estro de kontrolo laboratorio kaj vic-produktejestro. Poste sekvis laboratorio de labora higieno. En la instituto de veterinaraj vakcinoj li estris bioĥemian departementon, sekve en la pomologia esplorinstituto laboris kiel estro de imunoĥemia laboratorio. Ĉe la fino de sia aktiva kariero li laboris kiel sekretario de Ĉeĥa Esperanto-Asocio (ĈEA). En la Esperanto-movado vicon da jaroj funkciis kiel komitatano de la Scienca-Tehnika Sekcio de ĈEA. Ekde 1969 ĝis 1973 estro de Ĥemia Fak-Terminologia Komisiono de TC-ISAE. Li prelegis kaj publikigis plurajn fakajn artikolojn, vicon da ili (sume 59) en Esperanto. Aŭtoro de „**Ĥemia Vortaro Esperanta-Ĉeĥa kaj Ĉeĥa-Esperanta**“ (eldonita de KAVA-PECH 2009), de „**Sistema Ĥemia Nomenklaturado en Esperanto**“ (publikigita 2010 sur <http://sistema-nomenklaturado-eo.iplace.cz> aŭ <http://sistema-nomenklaturado-eo.mypage.cz>), de „**Konciza Imunoĥemia Vortaro Esperanta**“ (publikigita ekde 2011 sur <http://imuno-vortaro-eo.mypage.cz>), ĉefaŭtoro de „**Ekoturisma Vortaro Esperanta-Ĉeĥa-Germana-Angla-Franca**“ (eldonita de KAVA-PECH 2011) kaj aŭtoro de „**Konciza Agroĥemia Vortaro Esperanta**“ (publikigita ekde 2011 sur <http://www.vortaro-sterk-agro-eo.mypage.cz>). Ekde 1980 ĝis 2008, en Ĉeĥio, aktiva partoprenanto en la organizado de la seminarioj / konferencoj „**Apliko de Esperanto en Scienco kaj Tehniko**“, plejparte kiel respondeculo pri la fakenhavo kaj kiel redaktinto de la prelegokolektoj. Krome li organizis partoprenis en pluraj aranĝoj de ĝenerala Esperanto-movado. Ĉiam aktive interesiĝas pri la terminologiaj kaj nomenklaturaj aferoj en Esperanto.

O autorovi

Zdeněk PLUHAŘ, *1936 v Jičíně. Ing. chemie, diplom 1960 na Chemické fakultě Slovenské technické univerzity v Bratislavě, postgraduální studium instrumentálních metod analytických ukončeno na téže fakultě 1984. Během svého života pracoval v průmyslu hnojiv jako vedoucí kontrolní laboratoře a zástupce vedoucího výroby. Potom působil v laboratoři hygieny práce. V ústavu veterinárních očkovacích látek vedl biochemické oddělení, potom v ovocnářském výzkumu imunochemickou laboratoř. Před odchodem do důchodu působil jako tajemník Českého esperantského svazu (ČES). V esperantském hnutí řadu let pracoval jako člen výboru Vědecko-technické sekce ČES. Od 1969 do 1973 vedoucí Chemické odborně-terminologické komise TC-ISAE. Přednášel a publikoval řadu odborných článků, řadu z nich (celkem 59) v esperantu. Autor **Chemického slovníku esperantsko-českého a česko-esperantského** (vydal KAVA-PECH 2009), **Sistema Ĥemia Nomenklaturado en Esperanto** (uveřejněno 2010 na <http://sistema-nomenklaturado-eo.iplace.cz> nebo <http://sistema-nomenklaturado-eo.mypage.cz>), **Konciza Imunoĥemia Vortaro Esperanta** (uveřejněno od 2011 na <http://imuno-vortaro-eo.mypage.cz>), hlavní autor slovníku **Ekoturisma Vortaro Esperanta-Ĉeĥa-Germana-Angla-Franca** (vydal KAVA-PECH 2011) a autor slovníčku **Konciza Agroĥemia Vortaro Esperanta** (uveřejněný od 2011 na <http://www.vortaro-sterk-agro-eo.mypage.cz>). V Česku, v letech 1980 až 2008, se aktivně účastnil v organizaci seminářů / konferencí **Apliko de Esperanto en Scienco kaj Tehniko** (= Aplikace esperanta ve vědě a technice), kde nejčastěji odpovídat za odborný obsah a byl redaktorem sborníků přednášek. Kromě toho se organizačně účastnil v mnoha podnicích všeobecného esperantského hnutí. Stále se aktivně zajímá o terminologické a názvoslovné otázky v esperantu.

ČESKO-ESPERANTSKÝ SLOVNÍČEK LÉČIVÝCH ROSTLIN Ĉeĥa-Esperanta Vortareto de Medicinaj Vegetaloj

A

absolutní (*zcela čistý, bez příměsí*)

absoluta (*tute pura, sen almiksaĵoj*)

acetylcholin acetilĥolino

acidita (= kyselost) acideco

adenin adenino

adenosin adenzino

adjuvans adjuvanto

adstringens adstringaĵo, adstringa

substanco, adstringa drogo

akonitin (*prudce jedovatý alkaloid z ko-*

řene oměje šalamounka) akonitino

(*ege toksa alkaloido ekstraktebla el*

radikoj de akonito napelo)

alkalita (= zásaditost) bazeco, alkal-

eco

alkaloid alkaloido

alkaloid, námellový ergota alkaloido

alkaloid, opiový opia alkaloido

alkohol (*hydroxyderivát nearomatické-*

ho uhlovodíku) alkoholo (*hidrokside-*

rivaĵo de nearomata hidrogenkarbono)

alkohol (*neodborný název pro ethanol*)

etanolo *sist.*, vina spirito *evi arĥ.*

aloe (*lat. Aloe vera*) aloo

amid amido

amid nikotinové kyseliny (= nikotin-

amid = pyridin-3-karboxamid *sist.*)

nikotinamido (= amido de nikotina

acido = piridin-3-karboksamido *sist.*)

amin amino

aminopurin aminopurino

amygdalin (*heterosid z hořkých mandlí*

nebo semen kdoule) migdalino

(*heterozido el amaraj migdaloj aŭ el*

semoj de cidonio)

amylosa, amyloza amelozo

andělka lékařská (*lat. Archangelica*

officinalis) ĝardeno angeliko

anethol (= *trans-1-methoxy-4-(prop-1-*

enyl)benzen *sist.*) (*součást anýzové*

a fenyklové silice) anetolo (= *trans-*

1-metoksi-4-(prop-1-enil)benzeno

sist.) (*konsistaĵo de aniza kaj fenkola*

esencoj)

anthelmintikum (= vermifugum)

kontraŭvermaĵo, vermoforiga drogo

anthokyan(y), antokyan(y)

(*heterosidy, rostlinná barviva květů*)

antociano(j) (*heterozidoj, vegetaĵaj*

pigmentoj de floroj)

anthrachinon, anthrachinon

(= **9,10-anthrachinon** *sist.*)

antraĥinono (= 9,10-antraĥinono

sist.)

antibiotikum antibiotiko

antidiabetikum kontraŭdiabetaĵo

antidiabetikum, adjuvanční

adjuvanta kontraŭdiabetaĵo

antidiaforetikum kontraŭŝvitiga

drogo

antidiaroikum kontraŭlaksa drogo,

antidiareaĵo

antikoagulans... antikoagulanto

antireumatikum drogo kontraŭ

reŭmatismo

anýz vonný (= bedrník anýz) (*lat.*

Pimpinella anisum) anizo

arginin (= **2-amino-4-guanidinobuta-**

nová kyselina *sist.*) (*aminokyselina*),

zkr. Arg arginino (= 2-amino-4-gua-

nidinobutanacido *sist.*) (*aminoacido*),

mll Arg

arnika (= **prha arnika**) (*lat. Arnica*

montana) monta arniko

artyčok (*lat. Cynara cardunculus*,

subsp. Scolymus) artiŝoko

artyčok kardový (*lat. Cynara*

cardunculus) kardono
asparagin (= 2-amino-3-karbamoyl-propanová kyselina *syst.*), *zkr.* AspNH₂ (aminokyselina)
 asparagino, (= 2-amino-3-karbamoyl-propanacido *sist.*), *mll* AspNH₂ (aminoacido)
atropin (alkaloid z *rulíku zlomocného*)
 atropino (alkaloido el *beladona atropo*)
azulen (aromatický uhlovodík obsažený v heřmánku) azuleno (aromata hidrogenkarbono troviĝanta en kamomilo)

B

badyánik pravý (*lat. Illicium verum*)
 vera ilicio
balšám (lidový název pro různé druhy máty pěstované na zahradách) mento
balzám balzamo
balzám, kanadský / kopajský / peruánský / toluánský kanada / kopaiva / perua / tolua balzamo
barvínek viz **brčál menší**
barvivo (= přírodní barevná látka živých organismů) pigmento (= natura kolora substanco de vivuloj)
barvivo, anthokyanové antociana pigmento
barvivo, chinonové ĥinona pigmento
barvivo, karotenoidní karotenoida pigmento
bazalka pravá (*lat. Ocimum basilicum*) bazilio
bedrník anýz (*lat. Pimpinella anisum*) anizo
bedrník obecný (*lat. Pimpinella saxifraga*) malgranda pimpinelo
bedrník větší (*lat. Pimpinella major*) granda pimpinelo
belladonin (alkaloid z *rulíku zlomocného nebo durmanu obecného*)
 beladonino (*alkaloido el beladona atropo aŭ stramonio*)
benedykt (= čubet benedykt) (*lat. Cnicus benedictus*) kniko
bez černý (*lat. Sambucus nigra*) nigra sambuko
bez chebdí (*lat. Sambucus ebulus*) herba sambuko, ebulo
bílkovina proteino
biotin (= vitamin H) biotino (= vitamino H)
blín černý (*lat. Hyoscyamus niger*) nigra hiskiamo
bobule bero
bolehlav plamatý (*lat. Conium maculatum*) makula konio
borovice lesní (*lat. Pinus silvestris*) arbara pino
borůvka (plod) mirtelo, mirtelbero
borůvka (rostlina) viz **brusnice borůvka**
brambor (*lat. Solanum tuberosum*) tubera solano, terpomo (vegetalo)
brčál menší (= brčál barvínek) (*lat. Vinca minor*) eta vinko
brukev černá (= hořčice) (*lat. Brassica nigra*) nigra brasiko
brusinka (plod) vakcinio, vakcinibero
brusinka (rostlina) viz **brusnice brusinka**
brusnice borůvka (rostlina) (*lat. Vaccinium myrtillus*) mirtelujo
brusnice brusinka (rostlina) (*lat. Vaccinium vitis-idaea*) vakciniujo
brutnák lékařský (*lat. Borago officinalis*) oficina borago
břečťan popínavý (*lat. Hedera helix*) hedero
bříza bělokorá (*lat. Betula pendula*) penda betulo
bukvice lékařská (*lat. Betonica officinalis*) oficina betoniko
buřina bílá (= jablečník obecný) (*lat. Marrubium vulgare*) ordinara marubio

buxin (= buxein) (*alkaloid ze zimostřázu vřdyzeleného*) buksino (*alkaloido el ordinara bukso*)

bylina herbo

bylina, jednoletá / dvouletá; unujara / dujara herbo

bylina, léčivá medicina herbo, oficina herbo, kuracherbo

C

celer bulvový (*lat. Apium graveolens, var. rapaceum*) tubera celerio

celer listový, sin. celer naťový (*lat. Apium graveolens, var. secalinum*) folia celerio

celer řapíkatý (*lat. Apium graveolens, var. dulce*) ripa celerio

celík zlatobýl (= zlatobýl) (*lat. Solidago virgaurea*) orverga solidago

cibule (*lat. bulbus*) (*všeobecně: rezervní orgán rostlin*) bulbo (*ĝenerale: nutrorezerva organo de vegetaloj*)

cibule kuchyňská (*lat. Allium cepa*) cepo

citral citralo

cukr (= sacharid) saĥarido; *evi sukero, evi karbohidrato*

cukr (= sacharosa) saĥarozo, *nesisteme sukero*

cukr hroznový (zast. pro glukosa) glukozo

cukr ovocný (zast. pro fruktosa) fruktozo

cukr řepný (zast. pro sacharosa) saĥarozo

cukr sladový (zast. pro maltosa) maltozo

Ĉ

čaj (*nálev z listů čajovníku*) teo (*infuzajo el folioj de tearbo*)

čaj čínský (*lat. Camellia sinensis, sin.*

Thea chinensis) ĉinia kamelio, tearbo
čaj, černý (*fermentované listy čajovníku, resp. nálev z nich*) nigra teo (*fermentigitaj folioj de tearbo, resp. infuzajo el ili*)

čaj, léčivý (*nálev nebo odvar z rostlinné drogy*) kuraca infuzajo

čaj, zelený (*nálev z nefermentovaných listů čajovníku*) verda teo (*nefermentigitaj folioj de tearbo, resp. infuzajo el ili*)

čekanka obecná (*lat. Cichorium intybus*) amara ciĥorio

čemeřice černá (*lat. Helleborus niger*) nigra heleboro

černobýl viz pelyněk černobýl

černucha setá (*lat. Nigella sativa*) nigelo

česnek setý, sin. česnek kuchyňský (*lat. Allium sativum*) ajlo

čubet benedykt (*lat. Cnicus benedictus*) kniko

D, Ď

dafnin (*glykosis z lýkovce jedovatého*) dafnino (*glukozido el mezereo*)

dávka (*určité množství drogy (= léčiva) potřebné k dosažení léčebného účinku bez vedlejších účinků nežádoucích*) dozo (*difinita kvanto de drogo (= medikamento) necesa por la kuraca efiko sen kromaj nedezirataj efikoj*)

dávkování (*léčiva, drogy*) dozado (*de medikamento, drogo*)

3-dehydroretinol (= vitamin A₂)
3-dehidroretinolo (= vitamino A₂)

dekoktum, viz odvar

desinficiens desinfektaĵo

devětsil lékařský (= devětsil zvrhlý) (*lat. Petasites hybridus (= Petasites officinalis)*) granda petasito

diaforetikum ŝvitiga medikamento.
ŝvitiga drogo, ŝvitigaĵo

diagnóza diagnozo

digitalin (*steroidní glykosid ze semen náprstníku*) digitalino (*steroida glukozido el semoj de digitalo*)
digitoxin (*jeden z glykosidů náprstníku*) digitoksino (*unu el glukozidoj de digitalo*)
diuretikum diurezigaĵo
diuréza (*vylučování moči*) diurezo (*urinsekrecio*)
divizna sáповitá (*lat. Verbascum phlomoides*) larĝfolia verbasko
divizna velkokvětá (*lat. Verbascum thapsiforme = Verbascum thapsus*) tapsa verbasko, tapso
dobromysl obecná (*lat. Origanum vulgare*) ordinara origano
droga (*1. sušená léčivka či živočišná tkáň k léčebnému použití; 2. omamná látka*) drogo (*1. sekigita kuracvegetalo aŭ animala histo por kuracaj celoj; 2. psiĥostimula aŭ stuporiga (kontraŭleĝa) substanco*)
droga proti cukrovce drogo kontraŭ (sukera) diabeto, kontraŭdiabetaĵo
droga proti kašli kontraŭtusa drogo
droga proti střevním hlístům kontraŭvermaĵo, vermoforiga drogo
droga působící na nervy drogo efikanta sur nervojn
droga snižující vysoký krevní tlak drogo kontraŭ alta sangopremo
droga účinkující na srdce kora drogo
droga usnadňující odkašlávání ekspektoriga drogo
droga vyvolávající spánek (= hypnotikum) dormiga drogo
droga zastavující krvácení (= hemostatikum) hemostaza drogo
droga, (mírně) projímavá laksetiga drogo
droga, (silně) projímavá laksiga drogo
droga, drcená / práškov(an)á / řezaná diserigita / pulvor(igit)a / (dis)tranĉita drogo

droga, močopudná uriniga drogo, diurezigaĵo
droga, potopudná ŝvitiga drogo
droga, protiprůjmová kontraŭlaksa drogo
droga, rostlinná vegetala drogo
droga, uklidňující (= utišující droga) sedativa drogo, sedativo
dřevo (*lat. lignum*) ligno
dřezovec (*lat. Gleditschia triacanthos*) glediĉio
dříšťál dráč (= dříšťál obecný) (*lat. Berberis vulgaris*) berberiso
dub letní (*lat. Quercus robur*) pedunkla kverko, roburo
dub zimní (*lat. Quercus petraea*) petra kverko
durman obecný (*lat. Datura stramonium*) stramonio
dvouletka (= dvouletá bylina) dujara herbo
dymián (= tymián = mateřídouška tymián) (*lat. Thymus vulgaris*) ordinara timiano
dymnivka dutá (*lat. Corydalis cava*) kava koridalo
dýně (= tykev turek) (*lat. Cucurbita pepo (= Cucurbita melopepo)*) pepono

E

eluovat (= vymývat, vyluhovat) elui (*tr*)
emulsin, emulzin emulsiazo, emulsiino
enzym enzimo
ergokalciferol (= vitamin D₂) ergokalciferolo (= vitamino D₂)
ergotamin (*alkaloid paličkovice nachové (= námelu)*) ergotamino (*alkaloido de ergotfungo*)
ergotoxin (*alkaloid paličkovice nachové (= námelu)*) ergottoksino (*alkaloido de ergotfungo*)

estragon, viz **pelyněk kozalec**
ethanol, etanol (= ethylalkohol)
etanolo
eugenol (*silice*) eŭgenolo (*volatila oleo, esenco*)
expektorans (*droga usnadňující odkaš-lávání*) ekspektorigaĵo (*drogo facil-iganta eligon de muko el la bronĥoj*)
extrakt (= **výtažek, výluh**) ((*zahuštěný výtažek z drog*) ekstrakto ((*densigita eligaĵo el drogoj*))

F

farmacie (*věda o výzkumu, přípravě, kontrole a uchovávání léčiv*)
farmacio (*scienco pri la eltrovado, preparado, kontrolo kaj konservado de medikamentoj*)
farmakologie (*věda zkoumající účinek léčiv v organizmu*) farmakologio (*scienco esploranta efikojn de medika-mentoj en organismo*)
farnochinon (= **vitamin K₂**)
farnoĥinono (= vitamino K₂)
fazol obecný (*lat. Phaseolus vulgaris*)
ordinara fazeoluso
fenykl obecný (*lat. Foeniculum vulgare*) ordinara fenkolo
fenylalanin (= **2-amino-3-fenylpropa-nová kyselina** *syst.*), *zkr. Phe*
fenilalanino (= 2-amino-3-fenilpropan-acido *sist.*), *mll Phe*
ferment (*zast. název pro enzym*)
enzimo
fermentace (= **kvašení**) fermentado
fermentovat (= **podléhat samovolné-mu kvašení**) fermenti (*ntr*)
fermentovat (= **podrobovat kvašení**)
fermentigi
fialka vonná (*lat. Viola odorata*)
odora violo
flavon flavono
flavonoid flavonoido

flavonolignan flavonolignano
floroglucinol, floroglucin (= **1,3,5-tri-hydroxybenzen** *syst.*) floroglucinolo (= 1,3,5-trihidroksibenzeno *sist.*)
fotosenzibilizace fotosentivigo
fruktosa, fruktóza fruktozo
fylochinson (= **vitamin K₁**) filoĥinono (= vitamino K₁)
fyto- (*morfém s významem „rostlina“, „rostlinný“*) fito- (*morfemo kun la signifo „vegetalo“, „vegetala“*)
fytofarmakum (*léčivo připravené z (léčivých) rostlin*) fitofarmaciaĵo (*medikamento preparita el (medicinaj) vegetaloj*)
fytoncid fitoncido
fytosterol fitosterolo
fytoterapie (*léčení rostlinami a výluhy z nich*) fitoterapio (*kuracado pere de medicinaj vegetaloj kaj ties ekstraktoj*)

G

geraniol geraniolo
glukokinin glukokinino
glukosa, glukóza glukozo
glykosid glukozido
glykosid, anthokyanový antociana glukozido
guanin guanino

H

hašiš haŝiŝo
hemostatikum hemostaza drogo, hemostaza medikamento
heřmánek pravý (*lat. Matricaria chamomilla*) vera kamomilo
heřmánek římský (= **rmen sličný**) (*lat. Chamaemelum nobile*) nobla kamemelo, roma kamomilo
hlaváček jarní (*lat. Adonis vernalis*) printempa adonido

hlíva ústříčná (*lat. Pleurotus ostreatus*) ostra pleŭroto
hlíza (*lat. tuber*) tubero
hloh jednosmenný (*lat. Crataegus monogyna*) unustilusa kratago
hluchavka bílá (*lat. Lamium album*) blanka lamio
hněv, babí (= jehlice trnitá) (*lat. Ononis spinosa*) staranta ononido
hormon hormono
hořčice (= brukev černá) (*lat. Brassica nigra*) nigra brasiko
hořčice bílá (*lat. Sinapis alba, sin. Brassica alba*) blanka sinapo
hořčina amaraĵo, amara substanco
hořec žlutý (*lat. Gentiana lutea*) flava genciano
houba (*lat. fungus*) fungo
houba, čajová (nesprávný název pro kombucha) kombučo
hruštička okrouhlostá (*lat. Pyrola rotundifolia*) rondofolia pirolo
hřebíček (sušená nerozvitá květní poupata hřebíčkovce vonného) kariofilo (*sekigitaj florburĝonoj de kariofilujo, t.e. de aroma sizigio*)
hřebíčkovec vonný (*lat. Syzygium aromaticum, sin. Caryophyllus aromaticus, sin. Jambosa caryophyllus*) aroma sizigio, *sin. kariofilarbo, kariofilujo*
hyoscyamin (*alkaloid blínu černého, durmanu obecného, rulíku zlomocného*) hiosciamino, hiskiamino (*alkaloido el nigra hiskiamo, stramonio, beladona atropo*)
hypnotikum dormiga drogo
hypotensivum (= droga snižující vysoký krevní tlak) hipotensiigaĵo, drogo kontraŭ alta sangopremo

CH

chebdí (= bez chebdí) (*lat. Sambucus ebulus*) ebulo, herba sambuko
chemoterapie (*léčení chemickými látkami*) ĥemiterapio (*kuracado pere de ĥemiaj substancoj*)
chinin (*alkaloid z kůry chinovníku*) ĥinino (*alkaloido el ŝelo de ĥininarbo, ne identigu kun kinino!*)
chléb, puškvorcový (*kandovaný puškvorec*) akora pano (*kandita akoro*)
chmel otáčivý (*lat. Humulus lupulus*) lupolo
cholecalciferol (= vitamin D₃) ĥolekalciferolo (= vitamino D₃)
cholin ĥolino
chromon (*glykosid z aloe nebo pakminu*) ĥromono (*glukozido el aloo aŭ amio*)
chrpa polní (= chrpa modrá) (*lat. Centaurea cyanus = Cyanus segetum*) cejano
chudobka (= sedmikráska chudobka) (*lat. Bellis perennis*) plurjara beliso

I

ibišek lékařský (= proskurník lékařský) (*lat. Althaea officinalis*) oficina alteo
infusum, viz nálev
inulin (*rostlinný polysacharid*) inulino (*vegetala polisaharido*)
invertazo (= invertin) (*enzym katalyzující hydrolyzu sacharosy*) invertazo (*enzimo katalizanta hidrolizon de saĥarozo*)
izokvercetin (= isoquercetin) (*flavon*) izokvercetino (*flavono*)

J

- jablečník obecný (= buřina bílá)** (*lat. Marrubium vulgare*) ordinara marubio
- jahoda** (*plod jahodníku*) frago
- jahodník obecný** (*lat. Fragaria vesca*) arbara fragujo
- jalovčinka** junipera berkonuso
- jalovec obecný** (*lat. Juniperus communis*) ordinara junipero
- jasan ztepilý** (*lat. Fraxinus excelsior*) ordinara frakseno
- jed** veneno
- jehlice trnitá (= babí hněv)** (*lat. Ononis spinosa*) staranta ononido
- jerlín japonský** (*lat. Sophora japonica*) japania soforo
- jeřáb ptačí** (*lat. Sorbus aucuparia*) birdokaptista sorbuso
- jestřabina lékařská** (*lat. Galega officinalis*) oficina galgo
- jetel luční (= jetel červený)** (*lat. Trifolium pratense*) ruĝa trifolio
- jilm** (*lat. Ulmus*) ulmo
- jinan dvoulaločný** (*Ginko biloba*) ginko
- jírovec maďal (= kaštan)** (*lat. Aesculus hippocastanum*) eskulo (= hipokastano = hipokaštano)
- jitrocel kopinatý** (*lat. Plantago lanceolata*) lancfolia plantago,
- jmelí bílé** (*lat. Viscum album*) blanka visko, ordinara visko

K

- kakost smrdutý** (*lat. Geranium robertianum*) odora geranio
- kapky, baldriánové (= kozlíková tinktura)** valeriana tinkturo
- kaprad' samec** (*lat. Dryopteris filixmas*) vira driopterido

- kapsicin (= kapsaicin = capsaicin)** (*alkaloid papriky*) kapsikino (*alkaloido de kapsiko*)
- kapusta hlávková** (*lat. Brassica oleracea, var. Sabauda*) legoma brasiko
- kardamovník obecný** (*lat. Elettaria cardamomum*) kardamomo
- kardiakum** kora drogo
- karminativum** (*droga zlepšující odchod plynů ze střev*) karminativaĵo (*drogo faciliganta foriron de intestaj gasoj*)
- karoten** karoteno
- karotenoid** (*lipid*) karotenoido (*lipido*)
- kaštan (= jírovec maďal)** (*lat. Aesculus hippocastanum*) eskulo, *sin.* hipokaštano, *sin.* hipokastano)
- kdoule podlouhlá** (*lat. Cydonia oblonga*) ordinara cidonio
- kerblík třebule, sin. třebule pravá** (*Anthriscus cerefolium*) cerefolio
- keř** (*lat. frutex*) arbusto
- keřík** (*lat. fruticulus*) arbusteto
- kmín kořený** (*lat. Carum carvi*) karvio
- kmín římský** (*lat. Cuminum cyminum*) oficina kumino
- kobalamin (= vitamin B₁₂)** kobalamino (= vitamino B₁₂)
- kodein** (*jeden z alkaloidů máku*) kodeino (*unu el alkaloidoj de papa-vero*)
- kokoška pastuší tobolka** (*lat. Capsella bursa-pastoris*) paštista kapselo
- kombucha** (*lid. čajová houba*) kombučo
- komonice lékařská** (*lat. Melilotus officinalis*) oficina meliloto
- konitrud lékařský** (*lat. Gratiola officinalis*) oficina gratiolo
- konopí indické** (*lat. Cannabis indica*) hindia kanabo
- konopí seté** (*lat. Cannabis sativa*) kultiva kanabo
- konopice** (*lat. Galeopsis*) galeopso

kontryhel obecný (*lat. Alchemilla vulgaris*) alĥemilo
konvalinka vonná (*lat. Convallaria majalis*) konvalo majfloro
kopr vonný (*lat. Anethum graveolens*) aneto
kopřiva dvoudomá (*Urtica dioica*) dioika urtiko
kopřiva palčivá (*lat. Urtica urens*) bruliga urtiko
koriandr setý (*lat. Coriandrum sativum*) kultiva koriandro
kořen (*lat. radix*) radiko
kosatec (*lat. Iris*) irido
kostival lékařský (*lat. Symphytum officinale*) oficina simfíto
koupeľ, bylinná kuracherba bano
kozlík lékařský (*lat. Valeriana officinalis*) oficina valeriano
krkavec toten (= toten) (*lat. Sanguisorba officinalis*) oficina sangvisorbo
krušina olšová (*lat. Frangula alnus*) frangolo
křen selský (*lat. Armoracia rusticana*) kampara armoracio (= kreno)
kudrnka, viz petržel kadeřavá
kukuřice setá (*lat. Zea mays*) maizo
kumarin kumarino
kůra (*lat. cortex*) ŝelo
kurkumovník dlouhý (*lat. Curcuma longa*) kurkumo
kvercetin (= quercetin) (flavon) kvercetino (*flavono*)
květ (*lat. flos*) floro
květenství (*soubor květů na společném stonku*) infloresko (*grupiĝo de floroj sur komuna tigo*)
květináč florpoto
kyanovodík hidrogena cianido
kýchavice bílá (*lat. Veratrum album*) blanka veratro
kyselina acido
kyselina, askorbová (= vitamin C) askorba acido (= vitamino C)
kyselina, benzoová (zast.), benzen-

karboxylová kyselina (syst.) benzenkarboksila acido (*sist.*), benzoa acido (*arĥ.*)
kyselina, citronová (= 2-hydroxypropan-1,2,3-trikarboxylová kyselina syst.) 2-hidroksipropan-1,2,3-trikarboksila acido (*sist.*), citra acido (*arĥ.*)
kyselina, folová, viz kyselina, listová kyselina, jablečná (zast.), hydroxybutandiová kyselina (syst.) hidroksibutandiacido (*sist.*), poma acido (*arĥ.*)
kyselina, listová, sin folová kyselina (= vitamin B₉) folia acido (= vitamino B₉)
kyselina, mravenčí (zast.), methanová kyselina (syst.) metanacido (*sist.*), formi(k)a acido (*evi*)
kyselina, octová (zast.), ethanová kyselina (syst.) etanacido (*sist.*), acetacido (*arĥ.*), acetata acido (*evi*)
kyselina, organická organika acido
kyselina, pantothenová (= vitamin B₅) pantotena acido (= vitamino B₅)
kyselina, salicylová (zast.), 2-hydroxybenzenkarboxylová kyselina (syst.) 2-hidroksibenzenkarboksila acido (*sist.*), salicila acido (*arĥ.*), salikil(at)a acido (*evi*)
kyselost acideco
kyselý, -á, -é acida

L

laboratoř laboratorio
laboratoř, lékárenská apoteka laboratorio, oficino
látka, dusíkatá nitrogen(hav)a substanco
látka, minerální minerala substanco
látka, účinná efika substanco
laxativum (= projímadlo) laksigaĝo, laksiga drogo

léčení rostlinami (= fytotherapie)

kuracado per (medicinaj) herboj,
fitoterapio

léčivka (= léčivá bylina) medicina

herbo, kuracherbo

léčivo, lék medikamento

lékárna apoteko

leknín bílý (lat. Nymphaea alba)

blanka nimfeo

lékopis (= pharmacopoea)

farmakopeo

lékořice lysá (lat. Glycyrrhiza glabra)

glicirizo

lektvar (rostlinné prášky v kaši s medem a povidly) kuraca kaĉo

len užitkový (lat. Linum usitatissimum) fibrolino

letnička (= jednoletá bylina) unujara herbo

levandule klasnatá (lat. Lavandula spica) vera lavendo

libeček lékařský (lat. Levisticum officinale) oficina levistiko

líh (neodborný název pro ethanol syst.) etanolo sist., vina spirito evi arĥ.

líh, (léčivý) (líhový, tj. ethanolový rostlinný výtažek) alkoholaturo

ličořeřišnice (lat. Tropaeolum) tropeolo

limonen limoneno

lípa srdčitá (lat. Tilia cordata) korfolia tilio

lípa velkolistá (lat. Tilia platyphyllos) grandfolia tilio

líška obecná (lat. Corylus avellana) avelujo

lisování premado

list (lat. folium) folio

list, fermentovaný fermentigita folio

lístky, medové (lidový název pro stévie sladká) (lat. Stevia rebaudiana)

dolĉa stevio, evi dolĉa herbo

lišejník liĥeno

lišejník islandský (lat. Cetraria islandica) islanda liĥeno

Inice (lat. Linaria) linario

lobelka (lat. Lobelia) lobelio

locika setá var. salát hlávkový (Lactuca sativa var. capitata) kultiva laktuko

lodyha (lat. caulis) kaŭlo

lopuch větší (lat. Arctium lappa)

arktio lapo

lusk, fazolový fazeola legumo, fazeola guŝo

lýkovec jedovatý (lat. Daphne mezereum) mezereo

M

macerace (vyluhování za studena) macer(ad)o

macerát (vodný výluh drogy získaný za studena) maceraĵo

macerovat (vyluhovat za studena) maceri (tr)

maceška (= violka trojbarevná) (lat. Viola tricolor) trikolora violo

majoránka zahradní (lat. Majorana hortensis) majorano

mák setý (lat. Papaver somniferum) papavero, sin. papavo

mák vlčí (lat. Papaver rhoeas) papaveto, sin. grenrozo

makovice kapsulo de papavero, frukto de papavero, papavokapsulo

malina (plod maliniku) frambo

maliník červený (lat. Rubus idaeus) frambujo, sin. ida rubuso

mandle, hořká / sladká (plod mandlo-ně obecné) amara / dolĉa migdalo (frukto (nukso) de migdalarbo)

mandloň obecná (= mandlovník obecný) (lat. Amygdalus communis) migdalarbo

marihuana mariĥuano

mařinka vonná (lat. Asperula odorata) odora asperulo

mast unĝvento

máta kadeřavá (*lat. Mentha crispa*)
 krispa mento
máta peprná (*lat. Mentha piperita*)
 pipra mento
materiál, čerstvý (rostlinný) freŝa
 (vegetala) materialo
materiál, sušený (rostlinný) sekigita
 (vegetala) materialo
mateřídouška obecná (*Thymus serpyllum*)
 serpila timiano, serpilo
mateřídouška tymián (= tymián = dymián) (*lat. Thymus vulgaris*)
 ordinara timiano
meduňka lékařská (*lat. Melissa officinalis*)
 oficina meliso
medvědice (*lat. Arctostaphylos*)
 arktostafilo (= ursuvo)
mech musko
menadion (= vitamin K₃) menadiono
 (= vitamino K₃)
menthol (= 2-isopropyl-5-methylcyklohexanol syst.)
 mentolo (= 2-izopropil-5-metilcikloheksanolo *sist.*)
meruzalka černá viz rybíz černý
měsíček zahradní (*lat. Calendula officinalis*)
 oficina kalendulo
miska, třecí (porcelánová / achátová)
 (porcelana / agata) pistujo
mochna husí (*lat. Potentilla anserina*)
 ansera tormentilo
mochna nátržník (= nátržník) (*lat. Potentilla erecta*)
 tormentilo
mochyně (*lat. Physalis*)
 fizalido
morfin (jeden z alkaloidů opia)
 morfino (*unu el opiaj alkaloidoj*)
mořena barvířská (*lat. Rubia tinctorum*)
 tinktura rubio
mrkev obecná (*lat. Daucus carota*)
 daŭko karoto
muškátovník vonný (= macizeň) (*lat. Myristica moschata*)
 aroma miristiko
mydlice lékařská (*lat. Saponaria officinalis*)
 oficina saponario
myrta obecná (*lat. Myrtus communis*)
 ordinara mirto

N

nálev (vodný výluh drogy získaný za tepla)
 infuzaĵo (*ekstrakto el drogo preparita per varm(eg)a akvo*)
nálev, připravovat infuzi (*tr*)
námel (= paličkovice nachová) (*lat. Claviceps purpurea*)
 ergotfungo
náplast plastro
náprstník červený (*lat. Digitalis purpurea*)
 purpura digitalo
narkotin (= noskapin) (*opiový alkaloid*)
 narkotino (= noskapino) (*opia alkaloido*)
nať (*lat. herba*) (*nadzemní část byliny, tj. lodyha s listy, případně i s květem*)
 foliaĵo, surtera parto de vegetalo, aera parto de vegetalo
nátržník (= mochna nátržník) (*lat. Potentilla erecta*)
 tormentilo
neutrální (chemicky, např. výluh)
 neŭtra (*ĥemie, ekz. ekstrakto*)
nikotinamid (= amid nikotinové kyseliny = vitamin B₃ = pyridin-3-karboxamid syst.)
 nikotinamido (= vitamino B₃ = amido de nikotina acido = piridin-3-karboksamido *sist.*)
normování jakosti drog normig(ad)o
 de la kvalito de drogoj
noskapin (= narkotin) noskapino
 (= narkotino)
nufarin (alkaloid stulíku) nufarino
 (*alkaloido de nufaro*)

O

ocet, léčivý (rostlinné výtažky získané macerací octem)
 medicina vinagro
ocún jesenní (*lat. Colchicum autumnale*)
 aŭtuna kolĉiko
oddenek (*lat. rhizoma*)
 rizomo
odvar (vodný výluh drogy získaný varem)
 dekoktaĵo (*akva ekstrakto de drogo preparita per bolkuirado*)

odvar, připravovat dekokti (*tr*)
oficinální (*uvedený v lékopisu*) oficina
(registrata en farmakopeo, resp. preparita en oficino)
oleandr bobkovice (*lat. Nerium oleander*) oleandro nerio
olej, esenciální, sin. (éterická) silice
 esenco, volatila oleo
olše lepkavá (*lat. Alnus glutinosa*)
 nigra alno
oman pravý (*lat. Inula helenium*)
 greka inulo
oměj šalounek (*lat. Aconitum napellus*) akonito napelo
opiát opiaĵo
opium (*zaschlá štáva z makovic obsahující řadu narkoticky účinných látek*)
 opio (*seka suko el papaverkapsuloj enhavanta vicon da narkote efikaj substancoj*)
opletník plotní (*lat. Calystegia sepium*) heĝa kalistegio
oplodí (*lat. pericarpium*) perikarpo
orešák královský (*lat. Juglans regia*)
 reĝa juglando
osladič obecný (*lat. Polypodium vulgare*) kverka polipodio
ostropestřec mariánský (*lat. Silybum marianum*) maria silibo (= maria kardo)
ostrožka stračka (= ostrožka polní)
(lat. Consolida segetum) kampa konsolido
ostružiník křovitý (*lat. Rubus fruticosus*) arbusta rubuso
oves setý (*lat. Avena sativa*) kultiva aveno
ožanka kalamandra (*lat. Teucrium chamaedrys*) densa teŭkrio

P

pakmín (*lat. Ammi*) amio
paličkovice nachová (= náměl) (*lat.*

Claviceps purpurea) ergotfungo
pampeliška (= smetanka lékařská)
(lat. Taraxacum officinale) leontodo,
sin. oficina taraksako
papaverin (*jeden z alkaloidů opia*)
 papaverino, papavino (*unu el opiaj alkaloidoj*)
paprika roční (*lat. Capsicum annuum*)
 unujara kapsiko
pastinák setý (*lat. Pastinaca sativa*)
 kultiva pastinako
pažitka setá (lid. šnytlík) (*lat. Allium schoenoprasum*) ŝenoprazo
pektin pektino
pelyněk černobýl (*lat. Artemisia vulgaris*) ordinara artemizio
pelyněk estragon, viz pelyněk kozalec
pelyněk kozalec, sin. pelyněk estragon, sin. estragon (*lat. Artemisia dracunculus*) estragono
pelyněk pravý (*lat. Artemisia absinthium*) absinta artemizio
peprník viz rdesno peprník
pepř (*sušené, případně mleté plody pepřovníku černého*) pipro (*sekigitaj, eventuale pulvorigitaj fruktoj de nigra piper*)
pepřovník černý (*lat. Piper nigrum*)
 nigra piper, *sin. nigra piprujo*
pepřovník opojný (= kava-kava) (*lat. Piper methysticum*) kavaopiprujo, kavao
petrklíč (= prvosenka jarní) (*lat. Primula veris*) oficina primolo,
sin. printempa primolo
petržel (*lat. Petroselinum hortense*)
 petroselino, *sin. petroselo*
petržel kadeřavá (lid. kudrnka) (*lat. Petroselinum crispum*) krispa petroselo
petržel kořenová (*lat. Petroselinum crispum, var. radicosum*) radika petroselo
pH (= - log H⁺) (*objektivní vyjádření kyselosti / zásaditosti*) pH (= - log H⁺)

(*objektiva esprimo de acideco / bazeco*)
pimentovník pravý (*lat. Pimenta dioica, sin. Pimenta officinalis*)
 dioika pimento
pinen pineno
pískavice řecké seno (*lat. Trigonella foenum-graecum*) fenugreko
pivoňka lékařská (*lat. Paeonia officinalis*) oficina peonio
plavuň (*lat. Lycopodium*) likopodio
pletivo (rostlinné) (vegetala) histo
plicník lékařský (*lat. Pulmonaria officinalis*) oficina pulmonario
plod (*lat. fructus*) frukto
podběl léčivý (*lat. Tussilago farfara*)
 tusilago, ĉevalpiedo
podražec (*lat. Aristolochia*)
 aristolohio
pohanka obecná (*lat. Fagopyrum vulgare (= esculentum)*) ordinara fagopiro
popenec břečťanovitý (*lat. Glechoma hederacea*) hedereca glekomo
posed (*lat. Bryonia*) brionio
potočnice lékařská (*Nasturtium officinale*) oficina nasturtio
poupě florburĝono
povidla (*cukrem zahuštěná dužina plodů*) fruktokaĉo
prášek pulvoro
prha arnika (*lat. Arnica montana*)
 monta arniko
projímadlo (= laxativum) laksigaĵo,
 laksiga drogo
proskurník lékařský (= ibišek lékařský) (*lat. Althaea officinalis*)
 oficina alteo
proskurník růžový (= topolovka)
 (*lat. Althaea rosea*) rozalteo
prostředek proti střevním hlístům
 kontraŭvermaĵo, vermoforiga drogo
prostředek, desinfekční desinfektaĵo
průtržník (*lat. Herniaria*) herniario
prvek, biogenní / stopový (chemický)
 biogena / etkvanta (hemia) elemento

prvosenka jarní (= petrklíč) (*lat. Primula veris*) oficina primolo, *sin. printempsa primolo*)
pryskyřice rezino
prýt rostlin (*stonek, resp. větev s listy*);
 ŝoso (*elkreskanta tigo aŭ branĉo kun folioj*)
přeslička rolní (*lat. Equisetum arvense*) kampa ekvizeto
příprava nálevu infuzado
příprava odvaru dekoktado
připravovat nálev infuzi (*tr*)
připravovat odvar dekokti (*tr*)
pupava (*lat. Carlina*) karlino
pupen (*lat. gemma*) (*základ prýtu, z něhož se vyvine stonek, list, květ*)
 burĝono (*ŝvela volvaĵo de junegaj disvolviĝontaj ŝosoj, folioj, floroj*)
puškvorec rotanovitý (*lat. Acorus calamus*) kalama akoro
pýr plazivý (*lat. Agropyrum repens*)
 rampa elitrigio, kviko
pyridoxin (= vitamin B₆) piridoksino
 (= vitamino B₆)

Q

quercetin (= kvercetin) kvercetino

R

rakytník řešetlákový (*lat. Hippophaë rhamnoides*) ramnoida hipof(e)o
rdesno hadí kořen (*lat. Polygonum bistorta*) bistorto
rdesno pepřík (*lat. Polygonum hydropiper*) akra poligono
retinol (= vitamin A₁) retinolo
 (= vitamino A₁)
réva vinná (*lat. Vitis vinifera*) vina
 vito
reveň dlanitá (*lat. Rheum palmatum*)
 palmata reumo
riboflavin (= vitamin B₂) riboflavino

(= vitamino B₂)

rmen sličný (= heřmánek římský)

(*lat. Chamaemelum nobile*) nobla kamemelo, roma kamomilo

rosnatka (*lat. Drosera*) drozero

rosol (= želé) ĵeleo

rostlina vegetalo, vegetaĵo, planto, fito

rostlina, jedovatá / nejedovatá

venena / nevenena vegetalo

rostlina, klíčící ĝermoplanto

rostlina, léčivá medicina vegetalo, medicina planto, oficina planto,

kuracplanto, drogherbo, kuracherbo

routa (*lat. Ruta*) ruto

rozchodník (*lat. Sedum*) sedo

rozmarýn lékařský, sin rozmarýna

lékařská (*lat. Rosmarinus officinalis*)

oficina rosmareno

rozpuk jízlivý (*lat. Cicuta virosa*)

venena akvocikuto, *sin.* venena cikuto

rozrazil lékařský (*lat. Veronica*

officinalis) oficina veroniko

rulík zlomocný (*lat. Atropa*

belladonna) beladona atropo

rutin (= rutosid) (*nesprávně vitamin P*)

rutozido (*evi rutino, evi vitamino P*)

růže stolistá (*lat. Rosa centifolia*)

centfolia rozo

růže šípková (= šípek) (*lat. Rosa*

canina) hunda rozo

rybíz černý (*lat. Ribes nigrum*) nigra

ribo

Ř

řasa (člen nejniže organizovaných rostlin) algo

řebříček obecný (*lat. Achillea millefolium*) milfolia aĥileo

ředkev setá (*lat. Raphanus sativum*)

kultiva rafano

řepa červená (*lat. Beta vulgaris,*

subsp. Vulgaris) ruĝa beto

řepík lékařský (*lat. Agrimonia*

eupatoria) herbeja agrimonio

řešetlák (*lat. Rhamnus*) ramno

řezaný, -á, -é (dis)tranĉita

S

sacharid saĥarido

sacharosa, sacharóza saĥarozo

salát hlávkový viz locika setá

salicin (*glykosid vrbové kůry*) salicino (*glukozido de salika ŝelo*)

saponin saponino

saturejka zahradní (*lat. Satureja hortensis*) ĝardena satureo

sběr (léčivých rostlin) (dívoce rostoucích) kolektado (de medicinaj vegetaloj) (sovaĝe kreskantaj)

sedativum sedativo, sedativa medikamento, sedativa drogo

sedmikráska chudobka (= chudobka) (*lat. Bellis perennis*) plurjara beliso

semeno (*lat. semen*) semo

seno, řecké viz pískavice řecké seno

silice, (éterická), sin. esenciální olej esenco, volatila oleo

silybin (*jeden z flavonolignanů silymarinu*) silibino (*unu el flavonolignanoj de silimarino*)

silymarin (*flavonolignanový komplex z ostropestřce mariánského*)

silimarino (*flavonolignana komplekso el maria silibo*)

sinice cianobakterio

sirup (*výluh drogy v koncentrovaném roztoku sacharosy*) siropo (*ekstrakto el drogo en koncentrita solvaĵo de saĥarozo*)

sklizeň (léčivých rostlin) (pěstovaných zemědělským způsobem)

rikolt(ad)o (de medicinaj vegetaloj) (kultivataj per agrokulturaĵ procedoj)

skořice (*sušená kůra skořicovníku*)

cinamo (*sekigita trunkoŝelo de cinamujo*)

skořicovník cejlonský (*lat. Cinnamomum zeylanicum, sin. Cinnamomum verum*) vera cinamomo, *sin. srilanka cinamomo, sin. cinamujo*
sláma, maková / ovesná papava / avena pajlo
sléz lesní (*lat. Malva silvestris*) sovaĝa malvo
slivoň trnka (= trnka) (*lat. Prunus spinosa*) dorna pruno
sliz, (rostlinný) vegetala muko
slunečnice roční (*lat. Helianthus annuus*) unujara helianto (= sunfloro)
slunečnice topinambur (*lat. Helianthus tuberosus*) tubera helianto (= terpiro)
smetanka lékařská (= pampeliška) (*lat. Taraxacum officinale*) oficina taraksako, leontodo
smil (*lat. Helichrysum*) heliĥrizo, eternofloro
soforin (*účiná látka z jerlínu*) soforino (*efika substanco el soforo*)
sorbitol, sorbit (*alkoholický cukr*) sorbitolo (*alkohola saĥarido*)
spasmolytikum antispasma medikamento, antispasma drogo
sporýš lékařský (*lat. Verbena officinalis*) oficina verbeno
stabilizace drogy (*zastavení enzymatické činnosti v droze*) stabiligo de drogo (*ĉesigo de la enzima procezaro en drogo*)
stéblo (*lat. culmus*) kulmo
stévie sladká (*sin. stévie cukrová, lid. medové lístky*) (*lat. Stevia rebaudiana*) dolĉa stevio, *evi dolĉa herbo*
stonek (*nadzemní část rostliny nesoucí listy, pupeny, květy, plody*) (*lat. caulom*) tigo (*aera parto de vegetalo portanta foliojn, burĝonojn, florojn, fruktojn*)
stopka (*lat. stipes*) pedunklo
strom (*lat. arbor*) arbo
stulík žlutý (*lat. Nuphar luteum*)

flava nufaro
stvol (*bezlistý stonek ukončený buď jediným květem, nebo květenstvím*) (*lat. scapus*) skapo (*senfolia tigo, apekse portanta unu floron aŭ infloreskon*)
sušení sekig(ad)o
sušit sekigi
světlík (*lat. Euphrasia*) eŭfrazio
svízel syřišťový (*lat. Galium verum*) vera galio, *sin. multflora galio*

Š

šafrán setý (*lat. Crocus sativus*) safrano
šalvěj lékařská (*lat. Salvia officinalis*) oficina salvio
šípek (= růže šípková) (*lat. Rosa canina*) hunda rozo
škrob amelo
šnytlík *lid., viz pažitka setá*
šťáva suko
šťáva z černého / červeného rybízu suko el nigra / ruĝa ribo
šťáva, jablečná / jahodová / ostružinová / ovocná poma / fraga / rubusa / frukta suko
štědřelec zlatý děšť (*lat. Laburnum anagyroides*) laburno, *sin. orpluvo*

T

taraxacin (*hořčina ze smetanky lékařské*) taraksacino (*amarajo el taraksako*)
tetrahydrokannabinol (*těž zast. tetrahydrocannabinol*) (*psychotropní látka z konopí*) tetrahidrokanabinolo (*psiĥostimula substanco el kanabo*)
thiamin (= vitamin B₁) tiamino (= vitamino B₁)
thujon tujono
thymol (= 2-isopropyl-5-methylfenol

syst.) timolo, timianolo (= 2-izopropil-5-metilfenolo *sist.*)

tinktura (*výluh drogy, nejčastěji ethanolový*) tinkturo (*ekstrakto el drogo(j), plej ofte etanola*)

tkáň (*živočišná*) (animala) histo

tlouček pistilo

tokoferoly (= skupina vitaminů E) tokoferoloj (= grupo de vitaminoj E)

topol osika (*Populus tremula*) tremolo

topolovka (= proskurník růžový) (*lat. Althaea rosea*) rozalteo

toten (= krkavec toten) (*lat. Sanguisorba officinalis*) officina sangvisorbo

toxicita léčivých rostlin tokseco de medicinaj vegetaloj

trnka (= slivoň trnka) (*lat. Prunus spinosa*) dorna pruno

trvalka (= víceletá bylina, perena) pereno, staŭdo

třapatka purpurová (*lat. Echinacea purpurea*) purpura eĥinaceo

třebule pravá, viz kerblík třebule

třemdava bílá (*lat. Dictamnus albus*) diktamno

tření (*např. sušené drogy*) pistado (*ekz. de sekigita drogo*)

třezalka tečkovaná (*lat. Hypericum perforatum*) trapunkta hiperiko

tříslovina tanino

třít (*drogu tloučkem v třecí misce*) pisti (*tr*) (*drogon per pistilo en pistujo*)

tučnice (*lat. Pinguicula*) pingvikulo

turan (*lat. Erigeron*) erigerono

tužebník (*lat. Filipendula*) filipendulo

tykev turek (= dýně) (*lat. Cucurbita pepo*) pepono

tymián obecný (= mateřídouška **tymián**) (*lat. Thymus vulgaris*) ordinara timiano

U

úprava (léčivých rostlin) (po sběru / sklizni) prilaborado (de medicinaj vegetaloj) (post la kolekto / rikolto)

úročník bolhoj (*lat. Anthyllis vulneraria*) vundosaniga antilido

urologikum urologia drogo, urologia medikamanto

usušený, -á, -é sekigita

V

váhy, lékárnické / analytické apoteka / analiza pesilo

vachta třílistá (*lat. Menyanthes trifoliata*) trifolia menianto

valerin (*alkaloid kozlíku lékařského*) valerino (*alkaloido el officina valeriano*)

vanilin (= 4-hydroxy-3-methoxybenzaldehyd *syst.*) vanilino (= 4-hidroksi-3-metoksibenzaldehydo *sist.*)

vanilovník plocholistý, sin. vanilka pravá (*lat. Vanilla planifolia*) vanilo

vaření (*zpracovávání ve vroucí vodě*) bolkuirado (*prilaborado en bolanta akvo*)

vařit (= **vřít**) (*mít teplotu varu*) boli (*ntr*) (*havi boltemperaturon*)

vařit (*zpracovávat ve vroucí vodě*) bolkuiiri (*tr*) (*prilabori en bolanta akvo*)

vasodilatans vazodilata drogo

vavřín vznešený (*lat. Laurus nobilis*) nobla laŭro

vážit pesi (*tr*)

vermifugum (=anthelmintikum) kontraŭvermaĵo, vermoforiga drogo

vinkamin (*alkaloid barvínku*) vinkamino (*alkaloido el vinko*)

víno, léčivé (*rostlinné výtažky získané vyluhováním vínem*) medicina vino

violka trojbarevná (= maceška) (*lat. Viola tricolor*) trikolora violo
violka voná (*lat. Viola odorata*) odora violo
vitamin vitamino
vlaštovičník větší (*lat. Chelidonium majus*) ĥelidonio (= kelidonio)
vločky, ovesné avenflokoj
vousatka citronová (*lat. Cymbopogon citralus*) cimbopogono
vrba bílá (*lat. Salix alba*) blanka saliko
vrbina (*lat. Lysimachia*) lizimaĥio
vršek, mladý (*lat. summitas*) (juna) apekso
vřes obecný (*lat. Calluna vulgaris*) kaluno (= kaluna eriko)
vřít (*mít teplotu varu*) boli (*ntr*) (*havi boltemperaturon*)
všehoj ženšenový (= ženšen pravý) (*Panax ginseng*) ginsengo
výluh ekstrakto
výtrus (*reprodukční buňka některých rostlin*) sporo (*reproduktiĝa ĉelo de iuj vegetaloj*)

W

X

xantofyl (*karotenoid*) ksantofilo (*karotenoido*)

Y

yzop lékařský (*lat. Hyssopus officinalis*) oficina hisopo

Z

záhon bedo
zárodek (= klíček rostliny) ĝermo
zásaditost bazeco, alkaleco

zásaditý, -á, -é (= alkalický, -á, -é) baza, alkala
zavařenina konfitaĵo
zázvor pravý = zázvor lékařský = lid. zázvor (*lat. Zingiber officinale*) oficina zingibro
zelí (*lat. Brassica oleracea, var. Capitata*) blanka brasiko
zemědým (*lat. Fumaria*) fumario
zeměžluč okolíkatá (*lat. Centaurium umbellatum*) umbela centaŭrio
zimostráz vřdyzelený (*lat. Buxus sempervirens*) ordinara bukso
zlatobýl (= celík zlatobýl) (*lat. Solidago virgaurea*) orverga solidago

Ž

želé (= rosol) ĵeleo
ženšen pravý (= všehoj ženšenový) (*lat. Panax ginseng*)...ginsengo
žindava evropská (*lat. Sanicula europaea*) eŭropa saniklo
žito (*lat. Secale*) sekalo
žláзка glando

ESPERANTA-ĈEĤA VORTARETO DE MEDICINAJ VEGETALOJ

Esperantsko-český slovníček léčivých rostlin

A

absoluta (*tute pura, sen almiksaĵoj*)

absolutní (*zcela čistý, bez příměsí*)

acetacido *arĥ.* (= **etanacido** *sist.*)

ethanová kyselina *syst.*, octová kyselina

acetilĥolino acetylcholin

acida kyselý, -á, -é

acideco kyselost, acidita

acido, 2-hidroksibenzenkarboksila

sist. (= **salicila acido** *arĥ.*, **salikil(at)a**

acido *evi*) 2-hydroxybenzenkarboxy-

lová kyselina *syst.*, salicylová kyselina

acido, 2-hidroksiopropan-1,2,3-trikar-

boksila *sist.*, **citr(at)a acido** *arĥ.*)

2-hydroxypropan-1,2,3-trikarboxylová

kyselina *syst.*, citronová kyselina

acido, acet(at)a *arĥ.* (= **etanacido** *sist.*)

ethanová kyselina *syst.*, octová kyselina

acido, askorba (= **vitamino C**)

askorbová kyselina (= vitamin C)

acido, benzenkarboksila *sist.* (= **ben-**

zoa acido *arĥ.*) benzenkarboxylová

kyselina *syst.*, benzoová kyselina *zast.*

acido, benzoa (= **benzenkarboksila**

acido *sist.*) benzenkarboxylová kyse-

lina *syst.*, benzoová kyselina *zast.*

acido, citr(at)a *arĥ.* (= **2-hidroksi-**

propan-1,2,3-trikarboksila acido *sist.*)

2-hydroxypropan-1,2,3-trikarboxylová

kyselina *syst.*, citronová kyselina

acido, foli(at)a (= **vitamino B₉**) listová

kyselina, *sin* folová kyselina (= vitamin

B₉)

acido, formi(k)a *arĥ.* (= **metanacido**

sist.) methanová kyselina *syst.*,

mravenčí kyselina *zast.*

acido, organika organická kyselina

acido, pantotena (= **vitamino B₅**)

pantothenová kyselina (= vitamin B₅)

acido, pantotenata *evi* (= **vitamino B₅**)

pantothenová kyselina (= vitamin B₅)

acido, poma *arĥ.* (= **hidroksibutan-**

diacido *sist.*) hydroxybutandiová ky-

selina *syst.*, jablečná kyselina *zast.*

acido, pomata *evi* (= **hidroksibutan-**

diacido *sist.*) hydroxybutandiová ky-

selina *syst.*, jablečná kyselina *zast.*

acido, salicila (= **2-hidroksibenzen-**

karboksila acido *sist.*, **salikila acido**

evi) salicylová kyselina (= 2-hydroxy-

benzenkarboxylová kyselina *syst.*)

adenino adenin

adenozino adenosin

adjuvanto adjuvans

adonido, printempa (*lat. Adonis*

vernalis) hlaváček jarní

adstringaĵo adstringens

agrimonio, herbeja (*lat. Agrimonia*

eupatoria) řepík lékařský

aĥileo, milfolia (*lat. Achillea*

millefolium) řebříček obecný

ajlo (*lat. Allium sativum*) česnek setý,

sin. česnek kuchyňský

akonitino (*ege toksa alkaloido ekstrakt-*

ebla el radikoj de akonito napelo)

akonitin (*prudence jedovatý alkaloid z ko-*

řene oměje šalamounka)

akonito napelo (*lat. Aconitum*

napellus) oměj šalamounek

akoro, kalama (*lat. Acorus calamus*)

puškvorec rotanovitý

akvocikuto, venena (= **venena cikuto**)

(*lat. Cicutu virosa*) rozpuk jízlivý

akvolilio, flava (= **flava nufaro**) (*lat.*

Nuphar luteum) stulík žlutý

algo řasa (*člen skupiny nejniže organi-*

zovaných rostlin, obsahujících asimilační pigment)

alkaleco (= **bazeco**) zásaditost, alkalita
alkaloido alkaloid
alkaloido, ergota námelový alkaloid
alkaloido, opia opiový alkaloid
alkemilo (*lat. Alchemilla vulgaris*) kontryhel obecný
alkoholaturo (*etanola maceraĵo el medicinaj vegetaloj*) (léčivý) líh (*lihový, tj. ethanolvý rostlinný výtažek*)
alkoholo (*hidroksiderivaĵo de nearomata hidrogenkarbono*) alkohol (*hydroxyderivát nearomatického uhlovodíku*)
alkoholo (*nefaka nomo por etanolo sist.*) ethanol *syst.*, líh *zast.*
alno, nigra (*lat. Alnus glutinosa*) olše lepkavá
aloo (*lat. Aloe vera*) aloe
alteo, officina (*lat. Althaea officinalis*) proskurník lékařský = ibišek lékařský
amaraja hořčina
amelo škrob
amelozo amylosa, amyulóza
amido amid
amido de nikotina acido (= **nikotin-amido** = **piridin-3-karboksamido** *sist.*) amid nikotinové kyseliny (= nikotinamid = pyridin-3-karboxamid *sist.*)
amigdalino, evi sin. por migdalino amygdalin
amino amin
aminopurino aminopurin
amio (*lat. Ammi*) pakmín
aneto (*lat. Anethum graveolens*) kopr vonný
anetolo (= **trans-1-metoksi-4-(prop-1-enil)benzeno** *sist.*) (*konsistaĵo de aniza kaj fenkola esencoj*) anethol (= *trans-1-methoxy-4-(prop-1-enyl)benzeno* *sist.*) (*součást anýzové a fenyklové silice*)
angeliko, ĝardena (*lat. Archangelica officinalis*) andělíka lékařská
anizo (*lat. Pimpinella anisum*) bedrník anýz, anýz vonný

antibiotiko antibiotikum
antidiaeraĵo (= **kontraŭlaksa drogo**) antidiaroidikum, droga proti průjmu
antikoagulanto antikoagulans
antilido, vundosaniga (*lat. Anthyllis vulneraria*) úročník bolhoj
antivermaĵo (= **kontraŭvermaĵo**) anthelmintikum (= vermifugum), prostředek proti střevním hlístům
antociano (*heterozido, vegetaĵa pigmento de floroj*) anthokyan, antokyan (*heterosid, rostlinné barvivo květů*)
antraĥinono (= **9,10-antraĥinono** *sist.*) anthrachinon, antrachinon (= 9,10-anthrachinon *sist.*)
apekso, (juna) (*lat. summitas*) (mladý) vršek
apoteko lékárna
arbo (*lat. arbor*) strom
arbusteto (*lat. fruticulus*) keřík
arbusto (*lat. frutex*) keř
arginino (= **2-amino-4-guanidinobutan-acido** *sist. (aminoacido), mll Arg*) arginin (= 2-amino-4-guanidinobutanová kyselina *sist.*) (*aminokyselina*), *zkr. Arg*
aristoloĥio (*lat. Aristolochia*) podražec
arktio lapo (*lat. Arctium lappa*) lopuch větší
arktostafilo (= **ursuvo**) (*lat. Arctostaphylos*) medvědice
armoracio, kampara (= **kreno**) (*lat. Armoracia rusticana*) křen selský
arniko, monta (*lat. Arnica montana*) arnika, prha arnika
artemizio, absinta (*lat. Artemisia absinthium*) pelyněk pravý
artemizio, ordinara (*lat. Artemisia vulgaris*) pelyněk černobýl
artišoko (*lat. Cynara cardunculus, subsp. scolymus*) artyčok
asparagino (= **2-amino-3-karbamoil-propanacido** *sist.*) *mll AspNH₂* (*aminoacido*) asparagin (= 2-amino-3-

karbamoylpropanová kyselina), *zkr.*
 AspNH₂ (aminokyselina)
asperulo, odora (*lat. Asperula odorata*) mařinka vonná
atropino (*alkaloido el beladona atropo*)
 atropin (*alkaloid z rulíku zlomocného*)
atropo, beladona (*lat. Atropa belladonna*) rulík zlomocný
avelujo (*lat. Corylus avellana*) líška
 obecná
avenflokoj ovesné vločky
aveno, kultiva (*lat. Avena sativa*)
 oves setý
azuleno (*aromata hidrogenkarbono troviĝanta en kamomilo*) azulen
 (*aromatický uhlovodík obsažený v heřmánku*)

B

balzamo balzám
balzamo, kanada / kopaiva / perua / tolua kanadský / kopajský / peruánský / toluánský balzám
bano, kuracherba bylinná koupel
baza (= alkala) (*havanta pH super 7*)
 zásaditý, -á, -é (*mající pH nad 7*)
bazeco zásaditost
bazilio (*lat. Ocimum basilicum*)
 bazalka pravá
bedo záhon
beladonino (*alkaloido el beladona atropo aŭ stramonio*) belladonin
 (*alkaloid z rulíku zlomocného nebo durmanu obecného*)
beliso, plurjara (*lat. Bellis perennis*)
 sedmikráska chudobka, chudobka
berberiso (*lat. Berberis vulgaris*)
 dříšťál dráč, *sin.* dříšťál obecný
berkonuso, junipera jalovčinka
bero bobule
beto, ruĝa (*lat. Beta vulgaris, subsp. vulgaris*) řepa červená
betoniko, oficina (*lat. Betonica*

officinalis) bukvice lékařská
betulo, penda (*lat. Betula pendula*)
 bříza bělokorá
biotino (= vitamino H) biotin (= vitamin H)
bistorto (*lat. Polygonum bistorta*)
 rdesno hadí kořen
boli (ntr) (*havi boltemperaturon*) vřít, vařit (*mít teplotu varu*)
bolkuirado (*prilaborado en bolanta akvo*)...vaření (*zpracovávání ve vroucí vodě*)
bolkuiiri (tr) (*prilabori en bolanta akvo*)
 vařit (*zpracovávat ve vroucí vodě*)
borago, oficina (*lat. Borago officinalis*)
 brutnák lékařský
brasiko, blanka (*lat. Brassica oleracea, var. capitata*) zelí
brasiko, legoma (*lat. Brassica oleracea, var. sabauda*) kapusta hlávková
brasiko, nigra (*lat. Brassica nigra*)
 brukev černá, hořčice
brionio (*lat. Bryonia*) posed
buksino (*alkaloido el ordinara bukso*)
 buxin (= buxein) (*alkaloid ze zimostřázu vždyzeleného*)
bukso, ordinara (*lat. Buxus sempervirens*) zimostřáz vždyzelený
bulbo (*lat. bulbos*) (*ĝenerale: nutrorezerva organo de vegetalo*) cibule
 (*všeobecně: rezervní orgán rostlin*)
burĝono (*lat. gemma*) (*ŝvela volvaĝo de junegaj disvolviĝontaj ŝoso, folio, floro*)
 pupen (*zárodek vznikajícího výhonku, listu, květu*)

C

cejano (*lat. Centaurea cyanus = Cyanus segetum*) chrpa polní, *sin.* chrpa modrá
celerio, folia (*lat. Apium graveolens, var. secalinum*) celer listový, *sin.* celer naťový

celerio, ripa (*lat. Apium graveolens*,
var. *dulce*) celer řapíkový
celerio, tubera (*lat. Apium graveolens*,
var. *rapaceum*) celer bulvový
centaŭrio, umbela (*lat. Centaurium*
umbellatum) zeměžluč okolíkatá
cepo (*lat. Allium cepa*) cibule
 kuchyňská
cerefolio (*Anthriscus cerefolium*)
 kerblík třebule, *sin.* třebule pravá
cianido, hidrogena kyanovodík
cianobakterio sinice
cidonio, ordinara (*lat. Cydonia*
oblonga) kdoule podlouhlá
ciĥorio, amara (= amara cikorio) (*lat.*
Cichorium intybus) čekanka obecná
cimbopogono (*lat. Cymbopogon*
citralus) vousatka citronová
cinamo (*sekigita trunkoŝelo de cinam-*
ujo) skořice (*sušená kůra skořicovní-*
ku)
cinamomo, srilanka, vd cinamomo,
vera
cinamomo, vera, sin. srilanka
cinamomo, sin. cinamujo (*lat.*
Cinnamomum zeylanicum, *sin.*
Cinnamomum verum) skořicovník
 cejlonský
cinamujo, vd cinamomo, vera
citralo citral

Ĉ

ĉevalpiedo (= tusilago) (*lat. Tussilago*
farfara) podběl léčivý

D

dafnino (*glukozido el mezereo*) dafnin
 (*glykosis z lýkovce jedovatého*)
daŭko karoto (*lat. Daucus carota*)
 mrkev obecná
3-dehidroretinolo (= vitamino A₂)
 3-dehydroretinol (= vitamin A₂)

dekoktado příprava odvaru
dekoktaĵo (*ekstrakto preparita per*
bolkuirado de drogo en akvo) odvar
 (*vodný výluh drogy získaný varem*)
dekokti (*tr*) připravovat odvar
desinfektaĵo desinficiens, desinfekční
 prostředek
diagnozo diagnóza
digitalino (*steroida glukozido el semoj*
de digitalo) digitalin (*steroidní glyko-*
sid ze semen náprstníku)
digitalo, purpura (*lat. Digitalis*
purpurea) náprstník červený
digitoksino (*unu el glukozidoj de digi-*
talo) digitoxin (*jeden z glykosidů*
náprstníku)
diktamno (*lat. Dictamnus albus*)
 třemdava bílá
(dis)tranĉita řezaný, -á, -é
diurezigajŝo diuretikum
diurezo (*urinsekrecio*) diuréza
 (*vylučování moči*)
dozado dávkování
dozo (*difinita kvanto de drogo (= medi-*
kamento) necesa por la kuraca efiko
sen kromaj nedezirataj efikoj) dávka
 (*určité množství drogy (= léčiva)*
potřebné k dosažení léčebného účinku
bez vedlejších účinků nežádoucích)
driopterido, vira (*lat. Dryopteris filix-*
mas) kaprad' samec
drogo (**1.** *sekigita kuracvegetalo aŭ ani-*
mala histo por kuracaj celoj; **2.** *psiĥo-*
stimula aŭ stuporiga (kontraŭleĝa)
substanco) droga (**1.** *sušená léčivka či*
živočišná tkáň k léčebnému použití;
2. *omamná látka*)
drogo efikanta sur nervojn droga
 působící na nervy
drogo kontraŭ reŭmatismo antireu-
 matikum. droga proti reumatickým
 potížím
drogo kontraŭ alta sangopremo droga
 snižující vysoký krevní tlak
drogo kontraŭ intestaj vermoj...droga

proti střevním hlístům, anthelmintikum
drogo kontraŭ sukera diabeto droga
 proti cukrovce
drogo, adstringa adstringens
drogo, diserigita / pulvor(igit)a /
distranĉita drcená / práškov(an)á /
 řezaná droga
drogo, dormiga hypnotikum, droga
 vyvolávající spánek
drogo, hemostaza droga zastavující
 krvácení, hemostatikum
drogo, kontraŭlaksa protiprůjmová
 droga, antidiaroidikum, droga proti
 průjmu
drogo, kontraŭtusa droga proti kašli
drogo, kora droga účinkující na srdce
drogo, laksetiga (mírně) projímavá
 droga
drogo, laksiga (silně) projímavá droga
drogo, sedativa uklidňující droga,
 utišující droga, sedativum
drogo, ŝvitiga potopudná droga
drogo, uriniga močopudná droga
drogo, urologia urologikum
drogo, vazodilata vasodilatans
drogo, vegetala rostlinná droga
drozero (*lat. Drosera*) rosnatka

E

ebulo (= **herba sambuko**) (*lat. Sambucus ebulus*) chebdí (= bez chebdí)
eĥinaceo, purpura (*lat. Echinacea purpurea*) třapatka purpurová
ekspektorigaĵo (*drogo faciliganta eligon de muko el la bronĥoj*) expektorans
 (droga usnadňující odkašlávání)
ekstrakto (*(densigita) eligaĵo el drogoj*)
 extrakt, výtažek, výluh (z drog (zahuš-
 těný))
ekvizeto, kampa (*lat. Equisetum arvense*) přeslička rolní
elemento, biogena / etkvanta (ĥemia)
 biogenní / stopový (chemický) prvek

elitrigio, rampa (= **kviko**) (*lat. Agropyrum repens*) pýr plazivý
elui (*tr*) vymývat, vyluhovat, eluovat
emulsiazo (= **emulsiino**) emulsin,
 emulzin
enzimo enzym
ergokalciferolo (= **vitamino D₂**)
 ergokalciferol (= vitamin D₂)
ergotamino (*alkaloido de ergotfungo*)
 ergotamin (*alkaloid paliĉkovice nacho-
 vé* (= *námelu*))
ergotfungo (*lat. Claviceps purpurea*)
 námel, *syn.* paliĉkovice nachová
ergottoksino (*alkaloido de ergotfungo*)
 ergotoxin (*alkaloid paliĉkovice nacho-
 vé* (= *námelu*))
erigerono (*lat. Erigeron*) turan
esenco (= **volatila oleo**) (éterická) silice
eskulo (= **hipokastano** = **hipokaŝtano**)
 (*lat. Aesculus hippocastanum*) jírovec
 maďal, *syn.* kaštan
estragono (*lat. Artemisia dracunculus*)
 pelyněk kozalec, *syn.* pelyněk estragon,
syn. estragon
etanacido (*sist.*) (= **acetacido arĥ.**),
 ethanová kyselina (*syst.*), octová kyse-
 lina
etanolo (= **etilalkoholo**) ethanol, etanol
eternofloro *vd heliĥrizo* smil
eŭfrazio (*lat. Euphrasia*) světlík
eŭgenolo (*volatila oleo, esenco*)
 eugenol (*silice*)

F

fagopiro, ordinara (*lat. Fagopyrum vulgare* (= *esculentum*)) pohanka obecná
farmacio (*scienco pri la eltrovado, preparado, kontrolo kaj konservado de medikamentoj*) farmacie (věda o výzkumu, přípravě, kontrole a uchování léčiv)
farmakologio (*scienco esploranta efikojn de medikamentoj en organismo*)

- farmakologie (věda zkoumající účinek léčiv v organizmu)
- farmakopeo** (*norma listo de medikamentoj kaj ties kvalito, preparo, kontrolo, dozado, signado, deponado kaj transdono*) lékopis (= pharmacopoea) (*normativní seznam léčiv, jejich vlastností, přípravy, kontroly, dávkování, označování, skladování a výdeje*)
- farnoĥinono** (= vitamino K₂) farnochinon (= vitamin K₂)
- fazeoluso, ordinara** (*lat. Phaseolus vulgaris*) fazol obecný
- fenilalanino** (= 2-amino-3-fenilpropanoacido sist.), *mll* Phe fenylalanin (= 2-amino-3-fenylpropanová kyselina syst.), *zkr.* Phe
- fenkolo, ordinara** (*lat. Foeniculum vulgare*) fenykl obecný
- fenugreko** (*lat. Trigonella foenum-graecum*) pískavice řecké seno
- fermentado** fermentace, kvašení
- fermenti** (*ntr*) fermentovat (= podléhat samovolnému kvašení)
- fermentigi** fermentovat (= podrobovat kvašení)
- fermento** (*evi termino por enzimo*) enzym
- fibrolino** (*lat. Linum usitatissimum*) len užitkový
- filipendulo** (*lat. Filipendula*) tužebník
- filoĥinono** (= vitamino K₁) fylochinon (= vitamin K₁)
- fito** (*vegetalo en la plej ĝenerala senco*) rostlina; fyto– (*morfém s významem „rostlina“, „rostlinný“ ve složených slovech*)
- fitofarmaciaĵo** (*medikamento preparita el (medicinaj) vegetaloj*) fytofarmakum (*léčivo připravené z (léčivých) rostlin*)
- fitoncido** fytoncid
- fitosterolo** fytosterol
- fitoterapio** (= *kuracado pere de (medicinaj) vegetaloj kaj ties ekstraktoj*)
- fytoterapie (= léčení (léčivými) rostlinami a výluhy z nich)
- fizalido** (*lat. Physalis*) močyně
- flavono** flavon
- florburgĥono** poupě
- floro** (*lat. flos*) květ
- floroglucinolo** (= 1,3,5-trihidroksibenzeno sist.) floroglucinol, floroglucin (= 1,3,5-trihydroxybenzen syst.)
- florpoto** květináč
- foliaĵo** (= *surtera parto de vegetalo = aera parto de vegetalo*) (*lat. herba*) nať (*nadzemní část byliny, tj. lodyha s listy, případně i s květem*)
- folio** (*lat. folium*) list
- folio, fermentigita** fermentovaný list
- fotosentivigo** fotosenzibilizace
- frago** (*frukto de fragujo*) jahoda
- fragujo, arbara** (*lat. Fragaria vesca*) jahodník obecný
- frakseno, ordinara** (*lat. Fraxinus excelsior*) jasan ztepilý
- frambo** (*frukto de frambujo*) malina
- frambujo, sin. rubuso, ida** (*lat. Rubus idaeus*) maliník červený
- frangolo** (*lat. Frangula alnus*) krušina olšová
- frukto** (= kapsulo) de papav(er)o makovice
- frukto** (*lat. fructus*) plod
- fruktokaĉo** povidla (*cukrem zahuštěná dužina plodů*)
- fruktozo** fruktosa, ovocný cukr
- fumario** (*lat. Fumaria*) zemědělm
- fungo** (*lat. fungus*) houba
- fungo, kombuča** (*evi termino por kombučo*) kombucha

G

- galeopso** (*lat. Galeopsis*) konopice
- galgo, oficina** (*lat. Galega officinalis*) jestřabina lékařská

galio, vera, sin. multflora galio (*lat. Galium verum*) svízel syřišťový
genciano, flava (*lat. Gentiana lutea*) hořec žlutý
geranio, odora (*lat. Geranium robertianum*) kakost smrdutý
geraniolo geraniol
ginko (*lat. Ginkgo biloba*) jinan dvou-
laločný
ginsengo (*lat. Panax ginseng*) ženšen
pravý, *syn.* všehož ženšenový
glando žláзка
glediĉio (*lat. Gleditschia triacanthos*)
dřezovec
glekomo, hedereca (*lat. Glechoma hederacea*) popenec břečťanovitý
glicirizo (*lat. Glycyrrhiza glabra*)
lékořice lysá
glukokinino glukokinin
glukozido glykosid
glukozido, antociana anthokyanový
glykosid
glukozo glukosa, hroznový cukr
gratiolo, officina (*lat. Gratiola officinalis*) konitrud lékařský
guanino guanin
guŝo, fazeola fazolový lusk

Ĝ

ĝermo zárodek, klíček (*rostliny*)
ĝermoplanto klíčící rostlina

H

haŝiŝo hašiš
hedero (*lat. Hedera helix*) břečťan
popínavý
heleboro, nigra (*lat. Helleborus niger*)
čemeřice černá
helianto, tubera (= terpiro) (*lat. Helianthus tuberosus*) slunečnice
topinambur
helianto, unujara (= sunfloro) (*lat.*

Helianthus annuus) slunečnice roční
heliĥrizo (= eternofloro = helikrizo)
(*lat. Helichrysum*) smil
herbo bylina, tráva
herbo, dolĉa (evi termino por dolĉa stevio) (*lat. Stevia rebaudiana*)
stévie sladká
herbo, dujara dvouletá bylina,
dvouletka
herbo, officina léčivá rostlina
herbo, plurjara (= pereno) trvalka,
víceletá bylina
herbo, unujara jednoletá bylina,
letnička
herniario (*lat. Herniaria*) průtržník
hidrogencianido kyanovodík
hidroksibutandiacido *sist.*
(= **pom(at)a acido evi**) hydroxy-
butandiová kyselina *syst.*, jablečná
kyselina *zast.*
hiosciamino (= hiskiamino) (alkaloido el nigra hiskiamo, stramonio, beladona atropo) hyoscyamin (*alkaloid blínu černého, durmanu obecného, rulíku zlomocného*)
hiperiko, trapunkta (*lat. Hypericum perforatum*) třezalka tečkovaná
hipof(e)o, ramnoida (*lat. Hippophaë rhamnoides*) rakytník řešetlákový
hipotensiigaĵo (= drogo kontraŭ alta sangopremo) hypotentivum, droga
snižující vysoký krevní tlak
hiskiamo, nigra (*lat. Hyoscyamus niger*) blín černý
hisopo, officina (*lat. Hyssopus officinalis*) yzop lékařský
histo, (animala) tkáň (*živočišná*)
histo, (vegetala) pletivo (*rostlin*)
hormono hormon

Ĥ

ĥelidonio (*lat. Chelidonium majus*)
vlaštovičník větší

ĥemiterapio (*kuracado pere de ĥemiaj substancoj*) chemoterapie (léčení chemickými látkami)

ĥinino (*alkaloido el la ŝelo de ĥininarbo; ne identigu kun kinino!*) chinin (alkaloid z kůry chinovníku)

ĥolekalciferolo (= vitamino D₃)
cholekalciferol (= vitamin D₃)

ĥolino cholin

ĥromono (*glukozido el aloo aŭ amio*)
chromon (glykosid z aloe nebo pakmínu)

I

ilicio, vera (*lat. Illicium verum*)
badyánik pravý

infloresko (*grupiĝo de floroj sur komuna tigo*) květenství (*soubor květů na společném stonku*)

infuzado příprava nálevu

infuzaĵo (*ekstrakto el drogo preparita per varm(eg)a akvo*) nálev (*vodný výluh drogy získaný za tepla*)

infuzaĵo, kuraca léčivý nálev (*z rostlinné drogy*), léčivý čaj

infuzi (*tr*) připravovat nálev

inulino (*vegetala polisaharido*) inulin (*rostlinný polysacharid*)

inulo, greka (*lat. Inula helenium*)
oman pravý

invertazo (*enzimo katalizanta hidrolizon de saĥarozo*) invertasa (= invertin) (*enzym katalyzující hydrolyzu sacharosy*)

irido (*lat. Iris*) kosatec

izokvercetino (*flavono*) izokvercetin (= isoquercetin) (*flavon*)

J

juglando, reĝa (*lat. Juglans regia*)
ořešák královský

junipero, ordinara (*lat. Juniperus*

communis) jalovec obecný

Ĵ

ĵeleo rosol, želé

K

kaĉo, kuraca lektvar (*rostlinné prášky v kaši s medem a povidly*)

kalendulo, oficina (*lat. Calendula officinalis*) měsíček zahradní

kalistegio, heĝa (*lat. Calystegia sepium*) opletník plotní

kaluno (= **kaluna eriko**) (*lat. Calluna vulgaris*) vřes obecný

kamelio, ĉinia, sin. tearbo (*lat. Camellia sinensis = Thea chinensis*)
čaj čínský

kamemelo, nobla (= **roma kamomilo**) (*lat. Chamaemelum nobile*) rmen sličný, *syn.* heřmánek římský

kamomilo, roma (= **nobla kamemelo**) (*lat. Chamaemelum nobile*) rmen sličný, *syn.* heřmánek římský

kamomilo, vera (*lat. Matricaria chamomilla*) heřmánek pravý

kanabo, hindia (*lat. Cannabis indica*)
konopí indické

kanabo, kultiva (*lat. Cannabis sativa*)
konopí seté

kapselo, paŝtista (*lat. Capsella bursa-pastoris*) kokoška pastuší tobolka

kapsikino (*alkaloido de kapsiko*)
kapsicin (= kapsaicin = capsaicin) (*alkaloid papriky*)

kapsiko, unujara (*lat. Capsicum annum*) paprika roční

kapsulo de papav(er) o (= **frukto de papav(er)o = papavokapsulo**)
makovice

kardamomo (*lat. Elettaria cardamomum*) kardamovník obecný

kardo, maria, sin. maria silibo (*lat.*

- Silybum marianum*) ostropestřec
mariánský
- kardono** (*lat. Cynara cardunculus*)
artyčok kardový
- kariofilarbo**, *vd sizigio, aroma*
- kariofilo** (*sekigitaj florburĝonoj de kariofilujo, t.e. de aroma sizigio*)
hřebíček (*sušená nerozvitá květní poupata hřebíčkovce vonného*)
- kariofilujo**, *vd sizigio, aroma*
- karlino** (*lat. Carlina*) pupava
- karminativaĵo** (*drogo faciliganta foriron de intestaj gasoj*) karminativum
(*droga zlepšující odchod plynů ze střev*)
- karoteno** karoten
- karotenoido** (*lipido*) karotenoid (*lipid*)
- karoto** *vd daŭko karoto*
- karvio** (*lat. Carum carvi*) kmín
kořený
- kaŭlo** (*lat. caulis*) lodyha
- kavao** (= **kavaopiprujo**) (*lat. Piper methysticum*) pepřovník opojný
(= kava-kava)
- kavaopiprujo** (= **kavao**) (*lat. Piper methysticum*) pepřovník opojný
(= kava-kava)
- kelidonio** (= **ĥelidonio**) (*lat. Chelidonium majus*) vlašovičnick větší
- kniko** (*lat. Cnicus benedictus*) čubet benedykt
- kobalamino** (= **vitamino B₁₂**)
kobalamin (= vitamin B₁₂)
- kodeino** (*unu el alkaloidoj de papavero*)
kodein (*jeden z alkaloidů máku*)
- kolĉiko, aŭtuna** (*lat. Colchicum autumnale*) ocún jesenní
- kolekalciferolo**, *vd ĥolekalciferolo*
- kolektado** (*de medicinaj vegetaloj*)
(**sovaĝe kreskantaj**) sběr (léčivých rostlin) (divoce rostoucích)
- kombuĉo** kombucha
- konfitaĵo** zavařenina
- konio, makula** (*lat. Conium maculatum*) bolehlav plamatý
- konsolido, kampa** (*lat. Consolida segetum*) ostrožka stračka, *syn.*
ostrožka polní
- kontraŭdiabetaĵo** antidiabetikum
- kontraŭvermaĵo** (= **antivermaĵo**)
anthelmintikum (= vermifugum),
prostředek proti střevním hlístům
- konvalo majfloro** (*lat. Convallaria majalis*) konvalinka vonná
- kopaivo** (= **kopaiva balzamo**)
kopajský balzám
- koriandro, kultiva** (*lat. Coriandrum sativum*) koriandr setý
- koridalo, kava** (*lat. Corydalis cava*)
dymnivka dutá
- kratago, unustilusa** (*lat. Crataegus monogyna*) hloh jednosemenný
- ksantofilo** (*karotenoido*) xantofyl
(*karotenoid*)
- kulmo** (*lat. culmus*) stéblo
- kumarino** kumarin
- kumino, oficina** (*lat. Cuminum cyminum*) kmín římský
- kuracado per (medicinaj) herboj**
(= **fitoterapio**) fyto terapie, léčení (léčivými) rostlinami
- kurkumo** (*lat. Curcuma longa*)
kurkumovník dlouhý
- kvercetino** kvercetin
- kverko, pedunkla** (= **roburo**) (*lat. Quercus robur*) dub letní
- kverko, petra** (*lat. Quercus petraea*)
dub zimní

L

- laboratorio** laboratoř
- laboratorio, apoteka, sin. oficino**
lékárenská laboratoř, přípravná léků
- laburno, sin. orpluvo** (*lat. Laburnum anagyroides*) štědřenec zlatý děšť
- laksigaĵo, laksiga drogo** projímadlo,
laxativum
- laktuko, kultiva** (*Lactuca sativa var. capitata*) locika setá *var.* salát hlávkový

lamio, blanka (*lat. Lamium album*)
hluchavka bílá

laŭro, nobla (*lat. Laurus nobilis*)
vavřín vznešený

lavendo, vera (*lat. Lavandula spica*)
levandule klasnatá

legumo, fazeola (= fazeola guŝo)
fazolový lusk

leontodo, sin. officina taraksako (*lat. Taraxacum officinale*)
pampeliška (= smetanka lékařská)

levistiko, officina (*lat. Levisticum officinale*)
libeček lékařský

ligno (*lat. lignum*)
dřevo

liĥeno
lišejník

liĥeno, islanda (*lat. Cetraria islandica*)
lišejník islandský

likeno *vd liĥeno*

likopodio (*lat. Lycopodium*)
plavuň

linario (*lat. Linaria*)
lnice

lizimaĥio (= lizimakio) (*lat. Lysimachia*)
vrbina

lobelio (*lat. Lobelia*)
lobelka

lupolo (*lat. Humulus lupulus*)
chmel otáčivý

M

macer(ad)o (*ekstraktado de drogo per malvarma likvo*)
macerace (vyluhování za studena)

maceraĵo (*ekstrakto el drogo per malvarma likvo*)
macerát (výluh drogy získaný za studena)

maceri (*tr*)
macerovat

maizo (*lat. Zea mays*)
kukuřice setá

majorano (*lat. Majorana hortensis*)
majoránka zahradní

malvo, sovaĝa (*lat. Malva silvestris*)
sléz lesní

mariĥuano
marihuana

marubio, ordinara (*lat. Marrubium vulgare*)
jablečník obecný, *syn.* buřina bílá

materialo, freŝa (vegetala)
čerstvý (rostlinný) materiál

materialo, sekigita (vegetala)
sušený (rostlinný) materiál

medikamento
léčivo, lék

medikamento, urologia
urologikum

meliloto, officina (*lat. Melilotus officinalis*)
komonice lékařská

meliso, officina (*lat. Melissa officinalis*)
meduňka lékařská

menadiono (= vitamino K₃)
menadion (= vitamin K₃)

menianto, trifolia (*lat. Menyanthes trifoliata*)
vachta třílistá

mento, krispa (*lat. Mentha crispa*)
máta kadeřavá

mento, pipra (*lat. Mentha piperita*)
máta peprná

mentolo (= 2-izopropil-5-metilcikloheksanolo sist.)
menthol, (= 2-isopropyl-5-methylcyklohexanol syst.)

metanacido sist. (= formika acido arĥ.)
methanová kyselina syst., mravenčí kyselina *zast.*

mezereo (*lat. Daphne mezereum*)
lýkovec jedovatý

migdalarbo (*lat. Amygdalus communis*)
mandloň obecná, *syn.* mandlovník obecný

migdalino (*heterozido el amaraj migdaloj aŭ el semoj de cidonio*)
amygdalin (*heterosid z hořkých mandlí nebo semen kdoule*)

miristiko, aroma (*lat. Myristica moschata*)
muškátovník vonný, *syn.* macizeň

mirtelo (= mirtelbero) (*frukto de mirtelujo*)
borůvka (*plod*)

mirtelujo (= blua vakciniujo) (*lat. Vaccinium myrtillus*)
brusnice borůvka

mirto, ordinara (*lat. Myrtus communis*)
myrta obecná

morfino (*unu el opiaj alkaloidoj*)
morfin (*jeden z alkaloidů opia*)
muko, vegetala (rostlinný) sliz
musko mech

N

narkotino (= **noskapino**) (*opia alkaloido*) narkotin (= noskapin) (*opiový alkaloid*)
nasturtio, oficina (*lat. Nasturtium officinale*) potočnice lékařská
neŭtra (*ĥemie, nek acida nek baza*)
neutrální (*chemicky, ani kyselý ani zásaditý*)
nigelo (*lat. Nigella sativa*) černucha setá
nikotinamido (= **amido de nikotina acido** = **vitamino B₃** = **piridin-3-karboxamido** *sist.*) nikotinamid (= amid nikotinové kyseliny = vitamin B₃ = pyridin-3-karboxamid *syst.*)
nimfeo, blanka (*lat. Nymphaea alba*) leknín bílý
normig(ad)o de la kvalito de drogoj
normování jakosti drog
noskapino, sin. narkotino noskapin, *syn.* narkotin
nufarino (*alkaloido de nufaro*) nufarin (*alkaloid stulíku*)
nufaro, flava (*lat. Nuphar luteum*) stulík žlutý

O

oficina (*preparata en oficino resp. registrata en farmakopeo*) oficinální (*uvedený v lékopisu*)
oficino (= **apoteka laboratorio**) (*preparejo de medikamentoj en apoteko*)
lékárenská laboratoř (= přípravná léků)
oleandro nerio (*lat. Nerium oleander*) oleandr bobkovice
oleo, volatila (= **esenco**) (éterická) sili-

ce, esenciální olej
ononido, staranta (*lat. Ononis spinosa*)
jehlice trnitá, *syn.* babí hněv
opiaĵo opiát
opio (*seka suko el papavokapsuloj enhavanta vicon da narkote efikaj substancoj*) opium (*zaschlá šťáva z makovic obsahující řadu narkoticky účinných látek*)
origano, ordinara (*lat. Origanum vulgare*) dobromysl obecná

P

pajlo, papav(er)a / avena maková / ovesná sláma
pano, akora (*kandita akoro*) puškvorcový chléb, (*kandovaný puškvorec*)
papaverino, papavino (*unu el opiaj alkaloidoj*) papaverin (*jeden z alkaloidů opia*)
papaverkapsulo, papavokapsulo
makovice
papavero (= **papavo**) (*lat. Papaver somniferum*) mák setý
papaveto (= **grenrozo**) (*lat. Papaver rhoeas*) mák vlčí
parto de vegetalo, surtera (= **aera parto de vegetalo** = **foliaĵo**) (*lat. herba*) nať (*nadzemní část byliny, tj. lodyha s listy, případně i s květem*)
pastinako, kultiva (*lat. Pastinaca sativa*) pastinák setý
pedunklo (*lat. stipes*) stopka
pektino pektin
peonio, oficina (*lat. Paeonia officinalis*) pivoňka lékařská
pepono (*lat. Cucurbita pepo* (= *Cucurbita melopepo*)) dýně, *syn.* tykev turek
pereno (= **plurjara herbo**) trvalka, perena, víceletá bylina
perikarpo (*lat. pericarpium*) oplodí
pesi (*tr*) vážit
pesilo, apoteka / analiza lékárnické /

- analytické váhy
- petasito, granda** (*lat. Petasites hybridus = Petasites officinalis*) devětsil lékařský, *syn.* devětsil zvrhlý
- petroselo, krispa** (*lat. Petroselinum crispum*) petržel kadeřavá (*lid.* kudrnka)
- petroselo, radika** (*lat. Petroselinum crispum, var. radicosum*) petržel kořenová
- petroselo, sin. petroselino** (*lat. Petroselinum hortense*) petržel
- pH** (= $-\log H^+$) (*objektiva esprimo de acideco / bazeco*) pH (= $-\log H^+$) (*objektivní vyjádření kyselosti / zásaditosti*)
- pigmento, antociana** anthokyanové barvivo
- pigmento, ĥinona** chinonové barvivo
- pigmento, karotenoida** karotenoidní barvivo
- pimento, dioika** (*lat. Pimenta dioica, sin. Pimenta officinalis*) pimentovník pravý
- pimpinelo, granda** (*lat. Pimpinella major*) bedrník větší
- pimpinelo, malgranda** (*lat. Pimpinella saxifraga*) bedrník obecný
- pineno** pinen
- pingvikulo** (*lat. Pinguicula*) tučnice
- pino, arbara** (*lat. Pinus silvestris*) borovice lesní
- pipero, nigra, sin. nigra piprujo** (*lat. Piper nigrum*) pepřovník černý
- pipro** (*sekigitaj, eventuale pulvorigitaj fruktoj de nigra pipero*) pepř (*sušené, případně mleté plody pepřovníku černého*)
- piprujo, nigra, vd pipero, nigra**
- piridoksino** (= vitamino B₆) pyridoxin (= vitamin B₆)
- pirolo, rondofolia** (*lat. Pyrola rotundifolia*) hruštička okrouhlolistá
- pistado** (*ekz. de sekigita drogo*) tření (*např. sušené drogy*)
- pisti** (*tr*) (*sekigitan drogon per pistilo en pistujo*) třít (*sušenou drogu tloučkem v třecí misce*)
- pistilo** tlouček
- pistujo, (porcelana / agata)** (porcelánová / achátová) třecí miska
- plantago, lancfolia** (*lat. Plantago lanceolata*) jitrocel kopinatý
- planto** (= **vegetalo, vegetaĵo**) (*lat. planta*) rostlina
- plastro** náplast
- pleŭroto, ostra** (*lat. Pleurotus ostreatus*) hlíva ústříčná
- poligono, akra** (*lat. Polygonum hydropiper*) rdesno pepřík
- polipodio, kverka** (*lat. Polypodium vulgare*) osladič obecný
- potentilo, ansera** (*lat. Potentilla anserina*) mochna husí
- premado** lisování
- prilaborado (de medicinaj vegetaloj) (post la kolekto / rikolto)** úprava (léčivých rostlin) (po sběru / sklizni)
- primolo, oficina, sin. printempa primolo** (*lat. Primula veris*) prvosenka jarní, *syn.* petrklíč
- proteino** bílkovina
- pruno, dorna** (*lat. Prunus spinosa*) slivoň trnka, trnka
- pulmonario, oficina** (*lat. Pulmonaria officinalis*) plicník lékařský
- pulvoro** prášek

R

- radiko** (*lat. radix*) kořen
- rafano, kultiva** (*lat. Raphanus sativum*) ředkev setá
- ramno** (*lat. Rhamnus*) řešetlák
- retinolo** (= vitamino A₁) retinol (= vitamin A₁)
- reumo, palmata** (*lat. Rheum palmatum*) reveň dlanitá
- rezino** pryskyřice
- ribo, nigra** (*lat. Ribes nigrum*) rybíz

černý
riboflavino (= vitamino B₂) riboflavin
 (= vitamin B₂)
rikolt(ad)o (de medicinaj vegetaloj)
 (kultivataj per agrokulturaj
 procedoj) sklizeň (léčivých rostlin)
 (pěstovaných zemědělským způsobem)
rizomo (*lat. rhizoma*) oddenek
rosmareno, officina (*lat. Rosmarinus
 officinalis*) rozmarýn lékařský, *sin*
 rozmarýna lékařská
rozalteo (*lat. Althaea rosea*)
 proskurník růžový, *syn.* topolovka
rozo, centfolia (*lat. Rosa centifolia*)
 růže stolistá
rozo, hunda (*lat. Rosa canina*) růže
 šípková, *syn.* šípek
rubio, tinktura (*lat. Rubia tinctorum*)
 mořena barviřská
rubuso, arbusta (*lat. Rubus fruticosus*)
 ostružiník křovitý
rubuso, ida = frambujo (*lat. Rubus
 idaeus*) maliník červený
ruto (*lat. Ruta*) routa
rutozido (*evi rutino, vitamino P*) rutin
 (= rutosid) (*nesprávně* vitamin P)

S

safrano (*lat. Crocus sativus*) šafrán
 setý
saĥarido sacharid
saĥarozo sacharosa, třtinový cukr, řep-
 ný cukr; *lid. všeob.* cukr
salicino, salikino (*glukozido de salika
 ŝelo*) salicin (*glykosid vrbové kůry*)
saliko, blanka (*lat. Salix alba*) vrba
 bílá
salvio, officina (*lat. Salvia officinalis*)
 šalvěj lékařská
sambuko, herba (= ebulo) (*lat. Sambu-
 cus ebulus*) bez chebdí

sambuko, nigra (*lat. Sambucus nigra*)
 bez černý
sangvisorbo, officina (*lat. Sanguisorba
 officianlis*) krkavec toten, toten
saniklo, eŭropa (*lat. Sanicula
 europaea*) žindava evropská
saponario, officina (*lat. Saponaria
 officinalis*) mydlíce lékařská
saponino saponin
satureo, ĝardeno (*lat. Satureja
 hortensis*) saturejka zahradní
sedativo sedativum
sedo (*lat. Sedum*) rozchodník
sekalo (*lat. Secale*) žito
sekig(ad)o sušení
sekigita (u)sušený, -á, -é
semo (*lat. semen*) semeno
serpilo (= serpila timiano) (*lat.
 Thymus serpyllum*) mateřídouška
 obecná
silibino (*unu el flavonolignanoj de sili-
 marino*) silybin (*jeden z flavonoligna-
 nů silymarinu*)
silibo, maria, sin. maria kardo (*lat.
 Silybum marianum*) ostropestřec
 mariánský
silimarino (*flavonolignana komplekso el
 maria silibo*) silymarin (*flavonoligna-
 nový komplex z ostropestřce mariánské-
 ho*)
simfito, officina (*lat. Symphytum
 officinale*) kostival lékařský
sinapo, blanka (*lat. Sinapis alba, sin.
 Brassica alba*) hořčice bílá
siropo sirup (*výluh drogy v koncetro-
 vaném roztoku cukru*)
sizigio, aroma, sin. kariofilarbo,
kariofilujo (*lat. Syzygium aromati-
 cum, sin. Caryophyllus aromaticus, sin.
 Jambosa caryophyllus*) hřebíčkovec
 vonný

skapo (*senfolia tigo, apekse portanta unu floron aŭ infloreskon*) stvol (bezlistý stonek ukončený buď jediným květem, nebo květenstvím)

soforino (*efika substanco el soforo*) soforin (účinná látka z jerlínu)

soforo, jania (*lat. Sophora japonica*) jerlín japonský

solano, tubera (= terpomo) (*lat. Solanum tuberosum*) brambor

solidago, orverga (*lat. Solidago virgaurea*) celík zlatobýl, zlatobýl

sorbitolo (*alkohola saĥarido*) sorbitol, sorbit (*alkoholický cukr*)

sorbuso, birdokaptista (*lat. Sorbus aucuparia*) jeřáb ptačí

spirito, vina arĥ. (= **etanolo sist.**) líh (*neodborný název pro ethanol syst.*)

sporo výtrus

stabiligo de drogo (*ĉesigo de la enzima procezaro en drogo*) stabilizace drogy (*zastavení enzymatické činnosti v droze*)

staŭdo...trvalka

stevio, dolĉa...(*lat. Stevia rebaudiana*) stévie sladká, *sin.* stévie cukrová, *sin.* medové lístky

stramonio (*lat. Datura stramonium*) durman obecný

substanco, efika účinná látka

substanco, minerala minerální látka

substanco, nitrogen(hav)a dusíkatá látka

sukero (*nesistema termino por:*
1. saĥarozo; 2. saĥarido) cukr (*všeob. termín pro: 1. sacharóza; 2. sacharid*)

suko šťáva

suko el nigra / ruĝa ribo šťáva z černého / červeného rybízu

suko, poma / fraga / rubusa / frukta jablečná / jahodová / ostružinová / ovocná šťáva

Ŝ

ŝelo (*lat. cortex*) kůra

ŝenoprazo (*lat. Allium schoenoprasum*) pažitka setá (*lid.* šnytlík)

ŝoso (*elkreskanta tigo aŭ branĉo kun folioj*) prýt rostlin (*stonek, resp. větev s listy*)

T

tanino tříslovina

tapso (= tapsa verbasko) (*lat. Verbascum thapsus = Verbascum thapsiforme*) divizna velkokvětá

taraksacino (*amarajo el taraksako*) taraxacin (*hořčina ze smetanky lékařské*)

taraksako, oficina, sin. leontodo (*lat. Taraxacum officinale*) smetanka lékařská, *syn.* pampeliška

teo (*infuzaĵo el folioj de tearbo*) čaj (*nálev z listů čajovníku*)

teo, nigra (*fermentigitaj folioj de tearbo, resp. infuzaĵo el ili*) černý čaj (*fermentované listy čajovníku, resp. nálev z nich*)

teo, verda (*nefermentigitaj folioj de tearbo, resp. infuzaĵo el ili*) zelený čaj (*nefermentované listy čajovníku, resp. nálev z nich*)

tetrahidrokanabinolo (*psiĥostimula substanco el kanabo*) tetrahydrokannabinol (*psychotropní látka obsažená v konopí*)

teŭkrio, densa (*lat. Teucrium chamaedrys*) ožanka kalamandra

tiamino (= vitamino B₁) thiamin (= vitamin B₁)

tigo (*aera parto de vegetalo portanta foliojn, burĝonojn, florojn, fruktojn*) stonek (*nadzemní část rostliny nesoucí listy, pupeny, květy, plody*)

tilio, grandfolia (*lat. Tilia platyphyllos*)

lípa velkolistá

tilio, korfolia (*lat. Tilia cordata*) lípa
srdčitá

timiano, ordinara (*lat. Thymus vulgaris*) mateřídouška tymián
(= tymián = dymián)

timiano, serpila, sin. serpilo (*lat. Thymus serpyllum*) mateřídouška
obecná

timolo, timianolo (= 2-izopropil-5-metil-
fenolo *sist.*) thymol (= 2-isopropyl-5-
methylfenol *syst.*)

tinkuro (*ekstrakto el drogo(j), plej ofte etanola*) tinktura (výluh drogy, nejčastěji ethanolový)

tinkuro, valeriana kozlíková tinktura,
syn. baldriánové kapky

tokoferoloj (= grupo de vitaminoj E)
tokoferoly (= skupina vitaminů E)

tokseco de medicinaj vegetaloj
toxicita léčivých rostlin

tormentilo (*lat. Potentilla erecta*)
mochna nátržník, *syn.* nátržník

tremolo (*lat. Populus tremula*) topol
osika

trifolio, ruĝa (*lat. Trifolium pratense*)
jetel luční, *syn.* jetel červený

tropeolo (*lat. Tropaeolum*)
lichorejšnice

tubero (*lat. tuber*) hlíza

tujono thujon

tusilago, sin. ĉevalpiedo (*lat. Tussilago farfara*) podběl léčivý

U

ulmo (*lat. Ulmus*) jilm

ungvento mast

urtiko, bruliga (*lat. Urtica urens*)
kopřiva palčivá

urtiko, dioika (*lat. Urtica dioica*)
kopřiva dvoudomá

V

vakcinio (= vakcinibero) (*frukto de vakciniujo*) brusinka (*plod*)

vakciniujo (*lat. Vaccinium vitis-idaea*) brusnice brusinka (*rostlina*)

valeriano, oficina (*lat. Valeriana officinalis*) kozlík lékařský

valerino (*alkaloido el oficina valeriano*)
valerin (*alkaloid kozlíku lékařského*)

vanilino (= 4-hidroksi-3-metoksibenzal-
dehido *sist.*) vanilin (= 4-hydroxy-3-
methoxybenzaldehyd *syst.*)

vanilo (*lat. Vanilla planifolia*)

vanilovník plocholistý, *syn.* vanilka
pravá

vegetalo, medicina (= medicina planto
= oficina planto = kuracplanto = drog-
herbo) léčivá rostlina, léčivka

vegetalo, vegetaĵo rostlina

vegetalo, venena / nevenena jedovatá /
nejedovatá rostlina

veneno jed

veratro, blanka (*lat. Veratrum album*)
kýchavice bílá

verbasko, larĝfolia (*lat. Verbascum phlomoides*) divizna sápoovitá

verbasko, tapsa (= tapso) (*lat. Verbascum thapsiforme = Verbascum thapsus*)
divizna velkokvětá

verbeno, oficina (*lat. Verbena officinalis*) sporýš lékařský

vermifugo (= kontraŭvermaĵo)
anthelmintikum, prostředek proti
střevním hlístům

veroniko, oficina (*lat. Veronica officinalis*) rozrazil lékařský

vinagro, medicina léčivý ocet (*rostlin-
né výtažky získané macerací octem*)

vinkamino (*alkaloido el vinko*)
vinkamin (*alkaloid barvínku*)

vinko, eta (*lat. Vinca minor*) brčál
menší, *syn.* brčál barvínek

vino, medicina léčivé víno (*rostlinné*
výtažky získané vyluhováním vínem)
violo, odora (*lat. Viola odorata*) fialka
vonná, *syn.* violka vonná
violo, trikolora (*lat. Viola tricolor*)
violka trojbarevná (= maceška)
visko, blanka, sin. ordinara visko
(*lat. Viscum album*) jmelí bílé
vitamino vitamin
vito, vina (*lat. Vitis vinifera*) réva
vinná

Z

zingibro, officina (*lat. Zingiber officinale*) zázvor pravý, *syn.* zázvor
lékařský, *lid.* zázvor

Zdeněk PLUHAŘ

**ČESKO-ESPERANTSKÝ A ESPERANTSKO-ČESKÝ SLOVNÍČEK
LÉČIVÝCH ROSTLIN**

**ĈEĤA-ESPERANTA KAJ ESPERANTA-ĈEĤA VORTARETO DE
MEDICINAJ VEGETALOJ**

5-a versio

2012